

PROGRAM ÉS ELŐADÁSKIVONATOK

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

**DEBRECENI EGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR
2025**

DEBRECENI
EGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

**DEBRECENI
EGYETEM**
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

MEGHÍVÓ

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2025.

A 2025. évi Tudományos Diákköri Konferencia

Időpontja: 2025. február 5. (szerda), 9:00-14:00 óra

Helyszíne: Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 2-4.
I. előadó

Program:

- 9⁰⁰ *Megnyitó*
Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, intézetigazgató, a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar általános és tudományos dékánhelyettese
- 9⁰⁵ *Köszöntő*
Dr. Ulrich Attila, Nyíregyháza MJV közgyűlésének képviselője
- 9¹⁵ *TDT beszámoló*
Dr. habil Jóna György egyetemi docens, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, TDT elnök
- 9²⁵ *Plenáris előadás*
Paulikné Varga Barbara: *Egészségügyi informatika és oktatás: kihívások és lehetőségek a hatékony betegellátás érdekében.* Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet, Egészségügyi Informatika Tanszék
- 9⁴⁰ *Kerekasztal-beszélgetés: A stressz és az online tartalmak összefüggései*
Moderátor: Dr. habil Jóna György
Résztevők: Dr. habil PaedDr. Nagy Melinda, Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, Dr. Sántha Ágnes, Dr. Sárváry Andrea
- 10²⁰ *Szünet*
- 10³⁰ *Szekcióülések az alábbi beosztás szerint:*

<i>Szekció neve</i>	<i>Helyszín</i>	<i>Kezdő időpont</i>
Társadalomtudományi I. szekció	A/321 terem	10:30
Társadalomtudományi II. szekció	A/302 terem	10:30
Társadalomtudományi III. szekció	A/320 terem	10:30
Társadalomtudományi IV. szekció	A/325 terem	10:30

A hallgatói prezentációk és értékelések után szeretettel várunk minden oktatót ebédre a B épület ebédlőjében.

Részletes program

Társadalomtudományi szekció I

Helyszín: A/321. terem

Az Értékelő Bizottság Elnöke: **Dr. Takács Péter**, főiskolai tanár
Dr. Sárváry Andrea Gabriella, egyetemi docens
Tagok: **Dr. Szabó Béla**, egyetemi docens
Ujváriné Dr. habil Siket Adrienn, egyetemi docens
Bata Noémi, jegyzőkönyv-vezető hallgató

1. Bakos Imola Adrienn, Révész Annamária – Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi politikák és szolgáltatások II.

Mentális egészség a fiataloknál a COVID időszakban

Témavezető: Dr. Tóth-Batizán Emese Emőke, egyetemi adjunktus

2. Bálint-Hell Fruzsina – DE-ETK, Ápolás és betegellátás – ápoló IV.

A krónikus veseelégtelenségben szenvedők betegútjának feltérképezése: kezelési lehetőségek, újbóli transzplantáció kihívásai és pszichoszociális hatások

Témavezető: Dr. Barth Anita, egyetemi adjunktus

3. Bello Imole Omowunmi – DE-ETK, Nursing and patient care BSc III.

Elderly individuals in emergency department

Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus

4. Mashele Mashinga Norman – DE-ETK, Social Work and Social Economics MA II.

The comparative analysis of Hungarian and Austrian employment Policies

Témavezető: Dr. habil Jóna György, egyetemi docens

5. Nagy Gréta, Tóth Vivien – Nyíregyházi Szakképzési Centrum Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó, -nevelő 11.

A drogok és az alkohol hatása a társas kapcsolatokra

Témavezető: Biróné Marinka Csilla, oktató

6. Ráczné Hudák Magdolna – DE-ETK, Egészségügyi gondozás és prevenció – védőnő IV.

A csecsemőmasszázs oktatás hatása a segítő hivatást folytató szakemberekre különös tekintettel a mentális jólétre és a kiégésre

Témavezető: Barabás Ágota, egyetemi tanársegéd

7. Senzere Brenda Chenai – DE-ETK, Nursing and patient care – nurse IV.

The effectiveness of high-fidelity simulation on international nursing students at University of Debrecen: A Pilot Study

Témavezető: Dr. Barth Anita, egyetemi adjunktus

8. Tanarat Kusuma – DE-ETK, Social Work in Health Care MSc II.

The association between occupational stress and alcohol consumption among teaching staff in Thailand: Quantitative results from teaching staff born between 1965–2000 who work in pre-tertiary educational institutions in Khon Kaen, Thailand

Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus

9. Tar Erzsébet – DE-ETK, Szociális munka IV.

A pozitív idősödés témáinak megjelenése magyar Szenior Akadémiák programjaiban

Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus

Társadalomtudományi szekció II.

Helyszín: A/302. terem

Az Értékelő Bizottság Elnöke:

Dr. habil. Jóna György, egyetemi docens

Tagok:

Dr. habil. PaedDr. Nagy Melinda, egyetemi tanár

Pataki Jenifer, egyetemi tanársegéd

Dr. Tóth-Batizán Emese Emőke, egyetemi adjunktus

Horváth Réka, jegyzőkönyv-vezető hallgató

1. Anna Nicole Deuda – DE-ETK, Health Care and Disease Prevention – BSc in Public Health IV.
From Facebook Posts to Public Beliefs: A RoBERTa-Based Sentiment and BERTopic Analysis of COVID-19 Vaccine Discourse in the Philippines
Témavezetők: Battamir Ulambayar, PhD hallgató; Dr. Sárváry Attila, főiskolai tanár
2. Beri Nikolett – DE-ETK, Szociális ismeretek tanára MA I.
Z generáció és az egészségkárosító magatartás
Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, egyetemi tanár
3. Jebari Mariem – DE ETK, Social Work in Health Care MSc II.
Correlation between Bullying and self-esteem among international student of the faculty of Health Sciences in Nyiregyhaza, Hungary
Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus
4. Malokhat Sultanova – DE ETK, Social Work and Social Economics MA II.
Assessment of Corporate Social Responsibility of Samsung through a systematic review of sustainable practices and impacts
Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus
5. Nagyné Gazda Klára – DE-ETK, Szociális munka IV.
Multimorbiditás és mortalitás vizsgálata egy nonprofit Kft fenntartásában működő bentlakásos intézményben
Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus
6. Pham Hoang Anh – DE ETK, Social Work and Social Economics MA II.
Implementation of the 17 Sustainable Development Goals (SDGs) – Is Social and Solidarity Economy an answer? – A case study of Vietnam
Témavezető: Dr. Tóth Anikó Panna, egyetemi adjunktus
7. Riyam Hasan – DE ETK, Social Work in Health Care MSc II.
Health Crisis and the Role of Women: A Study in the Government Health Sector in Syria
Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus
8. Tóth Katinka – Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Szociológia és Szociális Munka Kar, Szociális munka
A kiégés, reziliencia és megküzdési stratégiák kapcsolata a közegészségügyi intézményekben és otthonellátásban dolgozó ápolók és asszisztensek körében
Témavezető: Dr. Szabó Béla, egyetemi docens
9. Ujvári Diána – Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium
A mozgás kiemelt jelentőségének vizsgálata középiskolások körében, Netfit adatok alapján
Témavezető: Radó Sándor Istvánné, egyetemi tanársegéd

Társadalomtudományi szekció III.

Helyszín: A/320. terem

Az Értékelő Bizottság Elnöke: **Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita**, egyetemi tanár
Társelnök: **Dr. Rákóczi Ildikó**, főiskolai docens
Tagok: **Prof. HC dr. habil Lácza Magdolna Éva**, professor emeritus
Szelesné Dr. Árokszállási Andrea, főiskolai docens
Dr. Sántha Ágnes Rózsa, egyetemi docens
Képiró Beáta Erzsébet, jegyzőkönyv-vezető hallgató

1. Bartha Beatrix – DE-ETK, Ápolás és betegellátás – ápoló IV.
Az ageizmus megjelenése a felsőfokú egészségügyi szakmai utánpótlásban
Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus
2. Csató Dorottya – Babeş-Bolyai Tudományegyetem Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar, Közigazgatás és közmenedzsment
Román szakon tanuló magyar diákok beilleszkedése az egyetemi közösségbe
Témavezető: Dr. Szabó Béla, egyetemi docens
3. Debreczeni Lili Anna – DE-ETK, Ápolás és betegellátás – dietetikus IV.
A táplálkozás, mint a menopauza tüneteit befolyásoló tényező
Témavezető: Dr. Savella Orsolya, egyetemi adjunktus
4. Fagyas Natália – DE-ETK, Egészségügyi gondozás és prevenció – védőnő III.
Reziliencia mértékének vizsgálata védőnők körében Magyarországon
Témavezető: Barabás Ágota, egyetemi tanársegéd
5. Havanyecz Lilian – DE-GTK, Nemzetközi gazdálkodás III.
A gazdasági tájékozottság hatása az észlelt stressz mértékére vonatkozóan egyetemisták körében
Témavezetők: Dr. Czine Péter, egyetemi adjunktus; Dr. Szöllősi Gergő József, egyetemi adjunktus
6. Jakucska Szabolcs Bálint – Nyíregyházi Szakképzési Centrum Zay Anna Technikum és Kollégium, Gyakorló ápoló 13.
A prosztatata hiperplázia prevenciójának és kezelési lehetőségeinek vizsgálata
Témavezető: Illés Ilona, oktató
7. Kalányos Anna – Nyíregyházi Szakképzési Centrum Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó, -nevelő 10.
Az alkohol, mint káros szenvedély
Témavezető: Biróné Marinka Csilla, oktató
8. Virágh Anett – DE-ETK, Egészségügyi gondozás és prevenció – népegészségügyi ellenőr IV.
Influenza elleni átoltottság vizsgálata a légúti betegek körében az Európai lakossági egészségfelmérés adatai alapján
Témavezető: Dr. Szöllősi Gergő József, egyetemi adjunktus

Társadalomtudományi szekció IV.

Helyszín: A/325. terem

Az Értékelő Bizottság Elnöke: **Dr. Fábián Gergely**, főiskolai tanár
Tagok: **Dr. Bene Ágnes**, egyetemi adjunktus
Pályiné Dr. Krekk Zsuzsanna, egyetemi adjunktus
Dr. habil Szoboszlai Katalin, egyetemi docens
Zsadányi Noémi, jegyzőkönyv-vezető hallgató

1. Ambrocio Rainer Pier Paolo – Health Care and Disease Prevention – BSc in Public Health IV.
Cancer prevention strategies for people with intellectual disabilities: a narrative review
Témavezető: Dr. Oliwia Kowalczyk, assistant professor
2. Bartha Anna – DE-ETK, Egészségügyi gondozás és prevenció – védőnő IV.
A védőnői hivatás átalakulása és mindennapjai Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében 1950 és 1989 között
Témavezető: Dr. Rákóczi Ildikó, főiskolai docens
3. Gellérd Székely Dóra – Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi politikák és szolgáltatások II.
Végzős egyetemi hallgatók családalapítási tervei Erdélyben
Témavezető: Dr. Sántha Ágnes Rózsa, egyetemi docens
4. Ilyés Andrea – DE-ETK, Szociális munka II.
A gyermekvédelmi gyámok mindennapi szakmai kihívásai
Témavezető: Vatai Soma, egyetemi tanársegéd
5. Méhész Emőke Panna – Nyíregyházi Szakképzési Centrum Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó, -nevelő 11.
A gyermekvállalási hajlandóság vizsgálata a 18-45 éves nők és férfiak köréb
Témavezető: Kósáné Somogyi Mária, magyar nyelv és irodalom szakos oktató, egészségpszichológus
6. Páll Andrea – DE-ETK, Szociális ismeretek tanára MA II.
Határokon túl a felsőoktatásban - tanulói mobilitás a globalizáció korában
Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, egyetemi tanár
7. Pataki Vanessza – Nyíregyházi Szakképzési Centrum Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó, -nevelő 10.
A drogok és az alkohol hatása a társas kapcsolatokra
Témavezető: Biróné Marinka Csilla, oktató
8. Shaloom Sarfraz – Social Work in Health Care MSc II.
Exploring the Adoption, Impact, and Challenges of Digital Healthcare in the United Kingdom
Témavezető: Dr. habil Jóna György, egyetemi docens

ELŐADÁSKIVONATOK

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2025.

Társadalomtudományi szekció I

Helyszín: A/321. terem

Mentális egészség a fiataloknál a COVID időszakban

Szerző: Bakos Imola Adrienn és Révész Annamária

*Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi politikák és szolgáltatások szak,
II. évf.*

Témavezető: Dr. Tóth-Batizán Emese Emőke

Bevezetés: A COVID-19 világjárvány súlyos hatást gyakorolt a fiatalok mentális egészségére, növelve a szorongás, depresszió és egyéb pszichés problémák előfordulását. A társas kapcsolatok beszűkülése, a távoktatás és a bizonytalan jövőkép különösen megterhelővé tette ezt az időszakot. A kutatás során bemutatjuk a Kárpát-medencében élő magyarok mentális egészségéről készült reprezentatív vizsgálat eredményeit, amely a különböző régiókban élő magyar lakosság helyzetét térképezte fel.

Kutatási cél: A kutatásunk célja, hogy a mentális egészséget helyezve a középpontba felmérjük, hogyan érintette a COVID-19 időszaka a fiatalokat, különös tekintettel a középiskolás fiatalokra. Központi kérdés, hogy a járvány milyen hatással volt a mentális állapotukra, milyen pszichés problémák jelentkeztek, és hogyan kezelték ezeket. Emellett célunk megérteni, hogy az iskola milyen módon támogathatná hatékonyabban a hallgatók mentális egészségének megőrzését és fejlesztését.

Kutatási módszer: A kutatás során kvalitatív módszert alkalmazunk, mivel célunk a középiskolások mentális egészségének mélyebb feltárása, megismerése és megértése a COVID-19 időszakának kontextusában. Ennek érdekében négy irányított, félstrukturált interjút készítettünk középiskolás diákokkal. Az interjúk során a mentális egészséget érintő kihívásokra, megküzdési stratégiákra és a szükséges támogatási formákra fókuszáltunk. Az interjúk elemzését az Atlas.ti szoftver segítségével végezzük, amely lehetővé teszi az adatok rendszerezését és a mélyebb összefüggések feltárását.

Következtetések: A COVID-19 időszakának hatása a fiatalok mentális egészségére hosszú távú következményekkel járhat, amelyekkel az oktatási intézményeknek is foglalkozniuk kell. A középiskolás fiatalok számára az intézményi támogatás, mint például a mentális egészségügyi szolgáltatások elérhetősége, kiemelt fontosságú. A kutatás eredményei segíthetnek abban, hogy az iskola hatékonyabb stratégiákat dolgozzon ki az iskolások mentális egészségének védelme érdekében.

A krónikus veseelégtelenségben szenvedők betegútjának feltérképezése: kezelési lehetőségek, újbóli transzplantáció kihívásai és pszichoszociális hatások

Szerző: Bálint-Hell Fruzsina

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Ápolási és Szülésznői Tanszék

Témavezető: Dr. Barth Anita

Bevezetés: A krónikus veseelégtelenség a modern egészségügy egyik legösszetettebb kihívása, amely orvosi és pszichoszociális megközelítést egyaránt igényel. A kutatás célja egy krónikus veseelégtelenségben szenvedő beteg esetének bemutatása volt, különös tekintettel a peritoneális és hemodialízis kezelések együttes alkalmazására, valamint a transzplantációval kapcsolatos tapasztalatokra.

Módszerek: Kvalitatív kutatási módszer került alkalmazásra. A választott eset bemutatása mellett félig strukturált interjú is készült a pácienssel, amely az egyéni tapasztalatokat, érzéseket és élményeket tárta fel, lehetővé téve a betegség elfogadásának és a kezelésekhöz való alkalmazkodás folyamatának átfogó vizsgálatát. Az interjú során elhangzottak kategorizációs módszerrel kerültek elemzésre.

Eredmények: Az eredmények rávilágítottak, hogy a betegség elfogadása és a kezelésekhöz való alkalmazkodás hosszú, érzelmileg megerhelő folyamat, amely jelentős életminőség romláshoz vezethet. Az otthoni peritoneális dialízis növelheti a betegek autonómiáját és javíthatja az életminőséget, míg a hemodialízis során az egészségügyi személyzettel kialakított kapcsolat bizalmat és érzelmi támogatást biztosíthat. Bár a transzplantáció reményt nyújthat, a sikertelen átültetések és az újbóli várólistára kerülés komoly pszichés terhekkel járhat az egyén és családja számára.

Következtetés: A kutatás hangsúlyozza a személyre szabott pszichoszociális támogatás, a megfelelő betegedukáció és a sorstársi közösségek szerepének jelentőségét a betegek életminőségének és kezeléssel való együttműködésének javításában.

Kulcsszavak: krónikus veseelégtelenség, dialízis, transzplantáció, betegút

Elderly individuals in emergency department

Author: Bello Imole Omowunmi

***University of Debrecen Faculty of Health Sciences, BSc Nursing and patient care, 3rd Year
Supervisor: Dr. Ágnes Bene***

Emergency Departments (EDs) play a unique role in healthcare systems throughout the world by providing acute interventions for older patients with acute/emergency and multiple health problems.

Aging can be defined as a decline in functional properties at cellular, tissue, and organic levels, with the consequent loss of homeostasis and adaptability to internal and external noxas, increasing vulnerability to disease and death.

As a result of the increase in the number of elderly people, their health problems have increased significantly. Parallel to the demographic change that conditioned population aging, the “epidemiological transition” appeared that modified the profile of prevalent diseases, chronic noncommunicable diseases being the core of attention. All these conditions present frequent exacerbations and relapses, making the elderly require repeatedly assessment in an emergency service. However, it is clear that the care models in the emergency services are not adapted to the geriatric patient.

Aim: The aim of this review was to identify studies that focused on older patients admitted to EDs and to determine the reasons for the visits.

Methodology: The literature review was based on a comprehensive search of electronic databases. Inclusion criteria were original research written in English; published 2002-2012; focused on older people; reasons for ED visit; and factors that affect the discharge process and those associated with a repeat ED visit. Other literature reviews and studies unrelated to the ED context, and studies examining patients aged 65 years, were excluded. Content analysis was performed. Twenty-five studies were identified and critically evaluated.

Result: Recent studies have shown a progressive increase in emergency visits, which is much more noticeable in the elderly population. In fact, some studies mention that up to 25% of all emergency visits correspond to elderly patients. In general, they represent more than 15% of all consultations and almost 50% of all admissions to intensive care units. Therefore, some authors mention that “the emergency units are aging”. In the United States, the Centers for Disease Control and Prevention (CDC) report that between 1993 and 2003, there was an increase in the absolute number of visits to the emergency department, with the group of people over 65 years of age, who had the highest frequency of visits (an increase of 26%). If this trend is maintained, it is expected that the frequency of emergency consultations in the elderly doubled from 6.4 million to 11.7 million by 2013. Elderly patients are four to six times more likely to be admitted to an emergency unit than a non-elderly patient.

The highest proportion of older people visited the ED because of multiple health conditions. The reasons for the visits were cardiovascular, mental health, musculoskeletal and abdominal conditions; adverse drug reactions; dermatological, neurological and respiratory conditions; poor health status; accidents; and the influence of time factors such as time of day, week or season. Factors that affected the discharge process were unresolved problems, health risk identification, aftercare instructions, medication prescribed at discharge and patient's residence before ED admission. Factors associated with repeat ED visits were sociodemographic characteristics, social problems, health problems, need for systematic health assessment, healthcare service use and inadequacy of care provided.

Conclusion: It is common to observe how some interventions are systematically denied to the elderly, arguing as the only reason age. This produces gross errors, since chronological age alone does not provide enough information to make the best decision. They are the multidimensional parameters that include basal functionality, comorbidities, and emotional-cognitive and social support, which together reflect biological aging and support the relevance or not of the proposed treatment.

The diagnostic approach and the therapeutic approach of the elderly, in the emergency department, should be framed in a deep knowledge of their physiological alterations, a careful anamnesis, and therapeutic prudence. Because of the diminished homeostatic reserve of the elderly, the time to establish adequate treatment is shorter.

The current review showed that older people are the main population visiting EDs; important factors required for planning and providing nursing care for older people in EDs were identified. More research is needed to determine how EDs support older people and their families. The findings of the current review identified that older people visit ED quite often because of different reasons. Discharge process and repeat visits may be influenced by various factors. To ensure quality nursing care in ED nurses need to be aware why do older people visit the ED, what factors may influence discharge and what factors are associated with repeat ED visits.

Keywords: Emergency service, Geriatric patient, Biological aging, Fragility

The comparative analysis of Hungarian and Austrian employment Policies

Author: Mashele Mashinga Norman

*University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Social Work and Social Economics,
MA II.*

Supervisor: Dr. habil Jóna György

Abstract: By comparing the employment policies and outcomes in Hungary and Austria, this paper illustrates how different systems can lead to vastly different consequences for socioeconomic mobility and migration. The research identifies critical institutional, regulatory, and contextual factors in the formulation and implementation of these policies in both countries by examining the historical, political, and economic contexts in which both systems operate. The examination of the policies' effects of employment rates, youth unemployment, ethnic integration, and crisis response was carried out using a mixed-methods approach that integrated quantitative and qualitative data. This study merges Keynesian and Neoliberal economic theories to analyze the role of state intervention and market efficiency on labor market dynamics. We investigate institutional frameworks around Active Labor Market Policies (ALMPs) and how they correlate with socioeconomic mobility and how regulatory structures are important for implementation success. The findings highlight the differences between Hungary's and Austria's policies on employment, with each country's approach reflecting the underlying welfare state model — turbulent political and economic history for Hungary in contrast to Austria. That is part of a much wider literature around employment policies and socioeconomic mobility in which the study has earlier proved to be extremely useful — with many actionable insights its authors hope, can go some way to helping policymakers in either country improve their labour market outcomes and the position of those at risk of 'losing out'. This conclusion highlights the importance of broadening access to socioeconomic opportunities and tackling regional inequalities in Hungary and Austria through more inclusive and equitable employment policies: Sept 26, 2023.

A drogok és az alkohol hatása a társas kapcsolatokra

Szerzők: Nagy Gréta és Tóth Vivien

Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó-nevelő, 11. évf.
Témavezető: *Biróné Marinka Csilla*

„A függőség szeretetnek tűnik föl, mert a függőségben szenvedő ember kétségbeesetten ragaszkodik társához. Valójában persze ez nem szeretet, hanem az ellentéte.”
Morgan Scott Peck

Bevezetés: Függő, függőség. Mindennapjainkban gyakran használt kifejezések. Arról kevesebb szó esik, hogy mi a helyzet a függő barátjának, munkatársának, szerelmének, családtagjának lenni és milyen lenne a függő gyermekének bőrébe bújni. A drog és az alkoholfüggőség és ezen kívül minden magatartászavar, minden deviáns viselkedésmód érthetetlen a környezet számára, és mindig felveti a kérdést, hogy miért ilyen a másik ember, mit érez miközben így viselkedik. Ez a kérdés gyakran el is hangzik, és csak fokozza az értetlenséget, ha a válaszból az derül ki, hogy az illető maga sem tudja megmagyarázni indítékait. Majd ez az értetlenség meg nem értésbe, vagy negatív előítéletbe csap át. (Zsákai, 2008)

Célok, hipotézisek: A drogok és alkoholok fogyasztása a modern társadalmakban elterjedt jelenség, amely számos aspektusban befolyásolja az egyének és csoportok közötti interakciókat. A társas kapcsolatok alapvető fontosságúak az emberi életben, hiszen ezek a kapcsolatok képezik a társadalmi hálót, amely támogatást, érzelmi és pszichológiai jólétet nyújt. A drogok és alkoholok hatása e kapcsolatokra különösen releváns téma, mivel mindkét anyag képes megváltoztatni az egyén viselkedését, érzéseit és észlelését. A téma választása lehetőséget teremt arra, hogy mélyebben megértsük ezen anyagok szerepét az életünkben, valamint azt, hogyan formálják kapcsolati dinamikáinkat. A kutatás nem csak az egyén jólétét segítheti elő, hanem hozzájárulhat a társadalmi szintű problémák kezeléséhez is.

Kutatásunk célja megvizsgálni, hogy a drog és az alkohol milyen hatással van a társas kapcsolatokra.

Hipotézis: Úgy gondoljuk, hogy azok az emberek, akik kiterjedt személyes kapcsolatrendszer (partner, barátok, családtagok, stb.) által nyújtott érzelmi és anyagi (kézzelfogható) támogatásban részesülnek, jobb egészségi állapotban vannak, hamarabb talpra tudnak állni, mint azok, akiknek hiányos a támogató hálózata.

Módszerek: Kutatásunk módszerének a kérdőíves kutatást választottuk. A kérdőíves kutatás egy kvantitatív kutatási módszer, egy olyan standard adatgyűjtés, amely során egy formális kérdőív segítségével szerzi meg a kutató, a számára releváns információkat a megkérdezettektől. A válaszadók előtt ismeretes a kutatás célja.
Előnyei:

- a kérdőív alkalmazása egyszerű,
- előre rögzített kérdések (és válaszlehetőségek zárt kérdés esetén),
- megbízhatóság,
- aránylag egyszerű a kódolás, a rögzítés az információfeldolgozás és elemzés.

Hátrányai:

- a válaszadók nem biztos, hogy képesek és hajlandók válaszolni,
- a válaszok lehetnek tudatosak, nem őszinték. (Nádasi Mária, 2000)

Kutatásunk során két kérdőívet készítettünk, amit az internet segítségével osztottunk meg. Az egyik a fiataloknak (14-24) a másik az idősebbeknek (24 év fölött) szól.

Kérdőívünkben azt szeretnénk kideríteni, hogy melyik korcsoport használ több függőséget okozó szert, mi befolyásolja benne őket és milyen rendszerességgel használják.

Eredmények: A szenvedélybetegségek különösen az alkohol és a kábítószer használat úgy véljük, napjainkban is igen komoly társadalmi problémákat okoz, ellenben még mindig úgy tűnik, hogy igen keveset foglalkozunk vele. A problémával való foglalkozást a családon kívül leginkább az oktatási intézményeknek kell megtenni. Ezért is nagyon fontos hogy már az általános iskolában is megfelelő oktatás, képzés történjen. Az alkohol és droghasználat prevenciója nem pusztán a használat megelőzését, hanem az egészséges vagy egészségesebb élet, jobb életminőség kialakítását is jelenti. Általánosságban elmondható, hogy aki érzelmi biztonságban nő fel, stabil és biztonságot nyújtó kapcsolati háló veszi körül, vannak megvalósítható, reális céljai és eszközei azok eléréséhez, az nem jut el élete során a rendszeres, vagy kontrollvesztett használatig. Fontos ehhez az önismeret, ismerni és fejleszteni kell a személyes értékeket, a megküzdési (coping) készségeket, az általános szociális készségeket. Meg kell tanulni ellenállni a társas befolyásnak, ellenállni a tömegkommunikáció és a reklám hatásainak, korrigálni a téves elképzeléseket az alkohol és a drogok elterjedtségét és „normatív” elfogadottságát illetően. A drogok és az alkohol bizonyos szükségleteket pótolnak. A cél az, hogy ezeket a szükségleteket más, társadalmilag elfogadott és az egyén számára produktívabb módszerekkel helyettesítsük. Az, hogy kinek mi a legmegfelelőbb, legelérhetőbb forma, nem könnyű megtalálni és megtanulni használni. Ehhez sokszor segítséget kell kérnünk, ám hangsúlyozzuk, hogy ezek megtalálása mindenki egyéni döntése, felelőssége és feladata a személyes életében.

Összefoglalás: Az ember élete során szinte megszámlálhatatlanul sokféle tevékenységet végez, melyek közül számos válhat szenvedéllyé, mániává, mivel egyetlen szükséglete sincs ösztönszerűen korlátozva. A szenvedély szóban rejlő negatív értékelés miatt a legtöbb ember védekezik az ellen, hogy szenvedélybetegnek nevezzék. Addig, amíg valaki úgy hódol szenvedélyeinek, vagy anélkül adja át magát kicsapongó élvezeteknek, hogy egészségét, társadalmi beilleszkedését vagy munkabíró-képességét károsítaná, addig szinte senki nem fogja mániásnak vagy szenvedélybetegnek nevezni. Ez csak akkor történik meg, ha ezeket az értékeket megsérti, ha az ember egész érdeklődési köre elkezd beszűkülni. A különböző alkoholos italok, drogok és a kábítószer-fogyasztás veszélyt jelent az egyén, a család, az egész társadalom számára. Kutatásunkból kiderült, hogy legjobban azonban a jövő nemzedékét, a 14-24 éves korosztályt veszélyezteti, akik nem rendelkeznek megfelelő reális és hiteles információkkal a kábítószereservezetre gyakorolt élettani hatásairól, illetve a fogyasztás okozta problémákról és azok következményeiről sem.

Kulcsszavak: drog, alkohol, függőség, szenvedélybetegség, társas kapcsolatok, kiváltó okok, hatások.

A csecsemőmasszázs oktatás hatása a segítő hivatást folytató szakemberekre különös tekintettel a mentális jóllétre és a kiégésre

Szerző: Ráczné Hudák Magdolna

Debreceni Egyetem Egészségtudományi kar, Egészségügyi gondozás és prevenció – védőnő IV. évf.

Témavezető: Barabás Ágota

Bevezetés: a csecsemőmasszázs oktatása jótékony hatással van a csecsemőmasszázszt oktatókra, a családokra és a csecsemőkre. Az oktatók számára a szakmai fejlődés és az érzelmi elégedettség mellett közösségépítő kapcsolatok kialakításának lehetőségét is kínálja. A kiégés szindróma egy komoly pszichés állapot, amely hosszú távú, túlzott stressz és kimerültség következménye, mely gyakran fordul elő segítő foglalkozásokban dolgozóknál, akiknél gyakori a munka és a privát élet határainak elmosódása. A szindróma kutatásának hátterében az altruizmus és a segítő kapcsolatok fontossága áll, amelyek hajlamosíthatnak a rezignációra és a pszichés egyensúly veszélyeztetésére.

Cél: a kutatás célja felmérni a segítő hivatást folytató szakemberek esetleges kiégésének, mentális jóllétének kapcsolatát a csecsemőmasszázs tanfolyammal.

Módszer: a kutatás papír-ceruza alapú kérdőíves adatfelvétel módszerével zajlott. A kutatás forráspopulációját a Magyarországon segítő hivatást folytató szakemberek adják. A vizsgált minta 222 főből áll.

Eredmények: a válaszadók 28,4%-a elvégezte a csecsemőmasszázs oktatói tanfolyamot, míg 19,8%-uk nem kíván részt venni a programban, 51,8 %-uk ugyan még nem végezte el, de szeretne azon részt venni. A csecsemőmasszázs hatását vizsgáló kutatás során a résztvevők érzéseit és alkalmazkodóképességét elemeztük. A minta két csoportból állt: azokból, akik elvégezték a csecsemőmasszázszt, és azokból, akik nem. Az eredmények azt sugallják, hogy a csecsemőmasszázs tanfolyam elvégzése pozitív hatással van a résztvevők érzéseire és alkalmazkodóképességére, bár a különbségek mértéke változó.

Összefoglalás: javaslatok: a csecsemőmasszázs és a kiégés közötti szignifikáns eltérés nem igazolódott, ugyanakkor a lelki egészséggel kapcsolatban a masszázs több esetben korrelált. A kiábrándultságot mérő paraméterek több esetben is kedvezőbbek voltak a csecsemőmasszázszt folytató személyek körében. Tekintettel a kiégés szindróma egészségi állapotra gyakorolt kockázatával, célszerű lenne a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok során a kiégés szindrómájának mérése. A kiégés szempontjából kockázatos munkakörben dolgozók számára javasolt a kiégést megelőző intervenciók biztosítása.

Kulcsszavak: csecsemőmasszázs, érintés szerepe, kötődés, korai fejlesztés, kiégés szindróma, mentális egészség, mentális jóllét, reziliencia, kimerültség, segítő hivatás, helper-tünetegyüttes, altruizmus,

The effectiveness of high-fidelity simulation on international nursing students at University of Debrecen: A Pilot Study

Author: Senzere Brenda Chenai

*Debreceni Egyetem Egészségtudományi kar, Nursing and patient care – nurse IV.
Supervisor: Dr. Barth Anita*

Introduction: Nurse education employs a variety of teaching and learning strategies. High-Fidelity Simulation (HFS) is an innovative approach that enhances essential skills such as confidence, knowledge, and critical thinking. By providing a safe and controlled environment, HFS bridges the gap between theoretical and practical education, making it a valuable addition to nursing curricula.

Objectives: This pilot study aimed to evaluate the effectiveness of HFS for international nursing students at the University of Debrecen Faculty of Health Sciences.

Methodology: A quantitative research design was employed, targeting second-year students from the 2023/2024 academic year. Five clinical cases were used to develop case study scenarios. Pre- and post-tests assessed students' confidence and knowledge levels, while the validated Educational Practices Questionnaire (EPQ) evaluated their perceptions of the educational practices after the intervention. Wilcoxon Signed-Rank Tests were used to assess differences between pre- and post-test.

Results: The findings demonstrated that HFS significantly improved students' confidence, knowledge, and understanding of educational practices. Confidence scores increased significantly ($p < 0.05$) in 9 out of 10 evaluated areas. Knowledge scores showed a positive trend, with significant improvements ($p < 0.05$) in 10 out of 25 questions, while most other topics reflected stable or marginal gains. Results from the EPQ highlighted strong agreement and importance ratings for active learning, collaboration, and diverse learning approaches, with mean scores exceeding 4.0 on a five-point Likert scale.

Conclusions: High-Fidelity Simulation has proven to be an effective method for enhancing critical skills such as confidence, knowledge, and critical thinking in international nursing students. Its integration into nursing education can prepare students for the complexities of modern healthcare.

Keywords: High-Fidelity Simulation, nursing education, international students, confidence, knowledge

The association between occupational stress and alcohol consumption among teaching staff in Thailand: quantitative results from teaching staff born between 1965-2000 who work in pre-tertiary educational institutions in Khon Kaen, Thailand

Author: Kusuma Tanarat

*University of Debrecen Faculty of Health Sciences, MSc Social Work in Health Care
Supervisor: Dr. Bene Ágnes*

Background: Many Thai teaching personnel, like many other teachers around the world, may experience a variety of challenges during their teaching career, leading them to mental exhaustion, burnout, or depression (RATANASIRIPONG ET AL. 2021), leading to finding alcoholic drinks a source of stress relief. In Thailand, alcohol drinking is one of the cultures that is rooted in a society where men are seen to have higher alcohol-drinking tendencies. This is because alcoholic beverages are easily accessed and socially acceptable. This study aims to explore the relationship between occupational stress and alcohol use among teachers who were born between 1965 – 2000 and work in Khon Kaen, Thailand - a culturally rich northeastern province that is ranked high in rates of alcohol use (CAS, 2024).

Aims: This study examines whether teachers who were born between 1965 and 2000 are influenced by alcohol drinking when experiencing occupational stress. The results can be used as part of future health and social interventions.

Methods: The study aims to recruit more than 150 participants from across Khon Kaen. It gathers data on demographics, teaching positions, and their geographical areas. The online questionnaire employs the General Health Questionnaire (GHQ) 12, the Coping Strategies items (CARVER ET AL. 1997), and the Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT).

Result: Based on some of the studies such as Mwita et al. (2022) and Ozoemena et al. (2021), emphasising the gender variations, they found that male teachers were involved with the use of alcohol compared to female teachers. Consistently, Sitthisongkram, Prakobchai and Rajchawang (2023) found 26.54 per cent of Thai men, aged 25 – 44 years old, were regular drinkers. The number was 9 times higher than Thai female alcohol consumers. This number reflects the Thai drinking culture, socio-geographical, and socioeconomic components.

Conclusion: This study highlights the proviral relationship between occupational stress and alcohol consumption among teachers who work in Khon Kaen, Thailand. In addition, it seeks to compare age and gender differences in drinking motivation. The study results provide an insight into the need for health and social policy intervention and widen research into more specific areas in Thailand.

A pozitív idősödés témáinak megjelenése magyar Szenior Akadémiák programjaiban

Szerző: Tar Erzsébet

Debreceni Egyetem Egészségtudományi kar, Szociális munka-levelező, 4. évfolyam

Témavezető: Dr. Bene Ágnes

Absztrakt: Mi emberek a testi és fizikai idősödést nem tudjuk elkerülni, de azért rengeteget tehetünk, hogy mentálisan és pszichésen megtartsuk fiatalságunkat, öröm képességünket és pozitív életszemléletünket. A társas tevékenységben való részvétel pozitív hatását számos kutató bizonyította, amelyet az idősakadémiákon résztvevők is megerősítenek több közösségi médiában tett hozzászólás keretében.

Kutatási célom, hogy az olvasó képet kapjon az idősakadémiákról, valamint, hogy az akadémiák által kínált programokról és előadásokról, amelyek hozzájárulnak az idősödés pozitív szemléletű megközelítéséhez. Szakdolgozatomban azt vizsgálom, hogy milyen gyakran jelennek meg a pozitív idősödés témák a hazai idős akadémiák által nyújtott előadásokban.

A szakdolgozat elkészítéséhez a tartomelemzés és az adatelemzés módszereket használtam fel. Bemutatásra kerül öt magyarországi szenior akadémia. Ezen akadémiák 2022-es és 2023-as éveken zajló előadásainak témáit dolgoztam fel.

Az eredményekből kiderül, hogy az általam vizsgált szenior akadémiák előadásaiban jelentős mértékben megtalálható a pozitív idősödés téma, de van köztük egy kivétel, amely a vizsgált időszak alatt nem kínált olyan előadást, amelyben a pozitív idősödés téma megjelenik. Több akadémián olyan témából is szerveztek előadásokat, amit a hallgatók javasolnak, ebből adódóan az előadások nagyon változatosak.

Megállapítható, hogy az akadémiák előadásainak témái nagyon sokszínűek, ami fontos szempont, hogy az idős generáció minél tájékozottabb legyen az őket legfőképp érintő területeken. További pozitívum, hogy tanuló, kiránduló, baráti közösségek alakulhatnak ki az akadémiákon, amely hozzájárulhat az elmagányosodás megelőzéséhez az idős emberek körében.

Társadalomtudományi szekció II.

Helyszín: A/302. terem

“From Facebook Posts to Public Beliefs: A RoBERTa-Based Sentiment and BERTopic Analysis of COVID-19 Vaccine Discourse in the Philippines”

Szerző: Anna Nicole Deuda

University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Health Care and Disease Prevention – BSc in Public Health IV.

Supervisor: Battamir Ulambayar, Dr. Sárváry Attila

Abstract: During the COVID-19 pandemic, social media platforms became an accessible virtual agora for global discussion, particularly regarding vaccines. This study employs a RoBERTa-based sentiment analysis and BERTopic modeling approach, identifying key themes and sentiments regarding the COVID-19 vaccine, particularly focusing on widely administered vaccines like “Sinovac,” “Pfizer,” “AstraZeneca,” and “Moderna.” Vaccine-related Facebook posts from 2021, the year the COVID-19 vaccination campaign began in the Philippines, were gathered through popular Facebook news pages. Comments were extracted, resulting in 3,703 data points for analysis. The results highlight that vaccines like Sinovac and AstraZeneca received more negative commentary, while vaccines such as Pfizer and Moderna, received much more positive feedback and expressions of gratitude. Moreover, the most significant concerns identified included the involvement of political commentary influencing vaccine decisions, references to the Dengvaxia controversy, effectiveness and side effects, and widespread vaccine myths. Discussions also revealed strong political polarization, with trolls actively online shaping public narratives.

Z generáció és az egészségkárosító magatartás

Szerző: Beri Nikolett

***Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Szociális ismeretek tanára I. évfolyam
Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita***

A középiskolás fiatalok egészségkárosító magatartásának vizsgálata napjaink egyik kiemelten fontos szociológiai és közegészségügyi kérdése. Az ebben a korosztályban jelentkező rizikómagatartások – mint az alkoholfogyasztás, dohányzás, szerhasználat, valamint a viselkedési addikciók – nem csupán az egyének egészségére, hanem a társadalmi jólétre is hosszú távú hatással lehetnek. Ezen viselkedésminták hátterében a családi és iskolai környezet szerepe különösen meghatározó, amely összefüggéseket a preventív intézkedések tervezése és a tudatos egészségfejlesztési programok kialakítása érdekében elengedhetetlen feltárni.

A „Fiatalok egészségszociológiai vizsgálata I. – Egészségkárosító magatartás” című kutatás a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karának tanárszakos hallgatói által valósult meg 2024 tavaszán. A kutatás célja az volt, hogy átfogó képet nyújtson a Z generáció egészségmagatartásáról, különös tekintettel a rizikómagatartásokra és azok társadalmi beágyazottságára. Külön figyelmet fordítottunk a családi és iskolai háttér befolyásoló szerepére, amely alapvető a viselkedésminták kialakulásának megértéséhez. A kutatás Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita irányításával valósult meg és én magam is részt vettem a kérdőív megalkotásában, ami lehetőséget nyújtott számomra az egészségszociológiai kutatások gyakorlati oldalának megismerésére is.

Az adatgyűjtés módszertanilag kérdőíves megközelítésen alapult, amely az ESPAD (European School Survey on Alcohol and other Drug) rövidített és aktualizált változatát alkalmazta. A 65 kérdésből álló kérdőív olyan tématerületeket ölelt fel, mint az egészségkárosító magatartások (alkoholfogyasztás, dohányzás, szerhasználat), a közösségi média és internethasználat, a viselkedési addikciók, valamint a családi és iskolai környezet, az önbecsülés, a szociális anómia, a baráti kapcsolatok és a szabadidős tevékenységek szerepe. Az adatgyűjtés során 32 középiskola 2165 tanulója vett részt a kutatásban, akik 14 és 20 év közötti fiatalok voltak. A kérdőívet a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karának 70 mesterszakos hallgatója végezte el tanítási gyakorlatuk alatt, 73 településen. A válaszadók 72,7%-a lány, 27,3%-a fiú volt, az átlagéletkoruk 17,03 év, míg a 18 év alatti fiatalok aránya 64,5%. A válaszadók harmada (33,7%) egyszülős családban él, ami a családi háttér jelentőségét tovább hangsúlyozza.

Az adatbázis létrehozása, tisztítása és előzetes elemzése már lezárult, az első eredmények alapján a kutatás rávilágított arra, hogy a családi és iskolai környezet szignifikánsan befolyásolja a fiatalok egészségkárosító magatartásának kialakulását. Az eredmények arra is rámutattak, hogy a szociális anómia és a viselkedési addikciók közötti kapcsolatot érdemes további részleteiben feltárni, különös tekintettel azokra a fiatalokra, akik nehezített családi háttérrel vagy gyengébb iskolai támogató rendszerrel rendelkeznek.

Ez a kutatás egy átfogó kutatássorozat első szakasza, amelynek következő két fázisa 2025-ben és 2026-ban kerül megvalósításra. A második szakasz a kortársbántalmazás és mentális egészség témáját helyezi előtérbe, míg a harmadik a táplálkozási szokások és a fizikai aktivitás területére összpontosít. Az eddigi eredmények nemcsak a preventív programok hatékonyságának növeléséhez járulnak hozzá, hanem alapvető kiindulópontként szolgálnak az egészségkárosító magatartások mögött húzódó társadalmi folyamatok mélyebb megértéséhez. A kutatás hosszú távú célja, hogy segítse a középiskolás fiatalok egészséges fejlődését támogató szociális és oktatási programok kidolgozását, ezáltal hozzájárulva a jövő generációjának társadalmi jólétéhez.

Correlation between Bullying and self-esteem among international student of the faculty of Health Sciences in Nyiregyhaza, Hungary

Author: Jebari Mariem

University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Social work in healthcare, Second year, Supervisor: Dr. Bene Ágnes

Abstract: In recent years, a growing number of students aims to pursue a degree outside their home country to increase their chances on the job market, improve their language skills or use the time for their personal growth.

According to the United Nations, international and internal migrants with the purpose of study reached approximately 272 and 740 million, respectively, in 2019 which is getting higher every year.

Hungary has been welcoming international students for several decades and a significant increase in their number had been shown after the Stipendium Hungaricum scholarship since 2013.

The goal of the government was to host 40,000 foreign students by 2021 which are doubled year by year and with that the number of international students was in continuous growth.

International students face unique vulnerabilities due to cultural differences, language barriers, and social isolation, often increasing their risk of victimization.

According to Ip *et al* (2009), international students are often very lonely in their new environment. Which highlights their vulnerability to exploitation, bullying and other problems. Bullying is a diffused issue across educational environments globally, with significant effect on students' mental health, self-esteem, and academic performance.

According to recent data, approximately 23% of students worldwide report experiencing bullying, with rates reaching 30% in the United States (OECD, 2019; Wang *et al.*, 2009).

Studies in the United Kingdom and the United States have shown that international students frequently experience loneliness, exclusion, and a lack of integration into local communities, with many reporting incidents of bullying linked to their minority status or cultural practices (Sawir *et al.*, 2008; Sherry *et al.*, 2009). Furthermore, bullying has been found to correlate strongly with diminished self-esteem, a key factor in psychological resilience and overall well-being (Hawker & Boulton, 2000; Liberty, 2006). A meta-analysis conducted by Hawker and Boulton (2000) found that victims of bullying consistently presented lower self-esteem compared to those non-victimized people.

Despite the growing body of research on bullying, its specific impact on international students in higher education remains underexplored.

This study focuses on the relationship between bullying and self-esteem among international students at the Faculty of Health Sciences, University of Debrecen, Hungary.

A descriptive correlational design will be used to evaluate the prevalence of bullying and its association with self-esteem levels.

Data collection will involve a structured online survey distributed to international students who meet specific inclusion criteria, including a minimum six-month residency in Hungary. The survey will incorporate the Multidimensional Peer-Victimization Scale, a reliable measure of bullying in physical, verbal, social, and cyber domains (Mynard & Joseph, 2000), and the Rosenberg Self-Esteem Scale, a widely validated tool for assessing self-esteem (Rosenberg, 1965).

Participants will be recruited using convenience sampling, ensuring accessibility and feasibility within the study's scope.

The study anticipates uncovering a significant negative correlation between bullying experiences and self-esteem levels among international students.

These findings are expected to align with prior research highlighting the detrimental psychological effects of bullying, such as reduced self-esteem and increased mental health risks. The results will provide essential insights into the specific challenges faced by international students, emphasizing the need for targeted interventions and inclusive policies within academic institutions.

By addressing the impact of bullying, this research aims to recommend strategies that foster a supportive environment, enhancing the well-being and academic success of international students.

Assessment of corporate social responsibility of Samsung through a systematic review of sustainable practices and impacts

Author: Malokhat Sultanova

*University of Debrecen Faculty of Health Sciences, MA Social Work and Social Economics
Supervisor: Dr. Bene Ágnes*

Background: Corporate Social Responsibility (CSR) practices are regarded as a crucial business strategy in gaining stakeholder trust, increasing the organization's reputation and improving sustainable development. A multinational corporation Samsung viewed as a role model integrates its CSR practices to increase environmental sustainability, governance initiatives and social welfare across a wide range of regions globally (BANOUN,2015). However, challenges in transparency, specific metrics and governance practices can be addressed hindering the full potential realization globally. This study examines the CSR initiatives of Samsung to explore their societal contributions, regional implementation and limitations in mitigating challenges globally.

Aims: The aim of the study is to thoroughly examine the tangible and quantifiable outcomes of the CSR practices of Samsung across a wide range of regions and industries. Analysing both achievements and limitations of these initiatives, the research suggests recommendations for aligning the CSR initiatives of Samsung with advancing sustainable development goals and global standards.

Methods: The study used a systematic review methodology, combining qualitative and quantitative data from 532 academic sources entailing academic articles, case studies and reports. The PRISMA model was applied to select 25 studies drawn upon the inclusion criteria such as relevance, geographic scope, publication year and quantifiable outcomes. The study analyzes and synthesizes a focused regional CSR implementations to evaluate their specific impacts on environmental sustainability, governance and community welfare.

Results: The study revealed that the CSR initiatives of Samsung have impacted worldwide with constant adaptation of the CSR strategies in targeted regions based on needs assessment. Focus on environmental initiatives, for instance, the Green memory project enhanced the energy efficiency resulting in a reduction of energy consumption by over 40% (MEDAPPA & SRIVASTAVA, 2017), simultaneously, resulting in a decrease of annual carbon emission.

Meanwhile, recycling efforts under the Re+ program improved e-waste management by over 50% efficiently in South Korea and following ISO standards enabled the organization to positively impact on environmental sustainability (MOON & LEE, 2021). In terms of social wealthfare, the educational programs of the organization influenced millions of students globally through development of hard and soft skills required in labor markets. Crisis management practices of the organization are illustrated through the agile strategy response, for instance, during the COVID-19 pandemic, Samsung donated required medical equipment and masks as well as adapted its educational programs into a remote mode to promote consistent learning (KIM, 2022). Notwithstanding these prosperous outcomes, weak governance practices entailing ethical violations and inadequate reports are detected limiting the credible motives of Samsung's initiatives.

Conclusion: A versatile approach of the CSR efforts of Samsung have significantly contributed to ensuring environmental sustainability and social welfare, strengthening the organization's reputation and gaining the trust of stakeholders. Nevertheless, addressing governance issues and achieving transparent, measurable outcomes are crucial to maintain long-term global influence. Bringing these initiatives in line with international standards and implementing such indicators can strengthen Samsung's position as a leader in the CSR practices.

Multimorbiditás és mortalitás vizsgálata egy nonprofit Kft fenntartásában működő bentlakásos intézményben

Szerző: Nagyné Gazda Klára

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Szociális munka szak, IV. évfolyam

Témavezető: Dr. Bene Ágnes

Absztrakt: A multimorbiditás, vagyis két vagy több krónikus betegség egyidejű fennállása egyre nagyobb kihívást jelent az idősellátásban. Ahogy az időszerűak száma növekszik, úgy válik egyre gyakoribbá az összetett egészségi állapotokkal küzdő betegek intézményi ellátása. A polifarmácia, azaz a több gyógyszer együttes alkalmazása, tovább fokozza a kezelési nehézségeket és növeli a gyógyszer-interakciók kockázatát. A szakdolgozat célja e problémák mélyebb megértése egy nonprofit Kft. fenntartásában működő bentlakásos intézmény lakói között, különös tekintettel a multimorbiditás és a polifarmácia hatásaira.

A kutatás fő célja annak feltárása, hogy a multimorbiditás és a polifarmácia milyen hatással van az idős betegek egészségi állapotára, életminőségére és halálozási kockázatára. Emellett cél a dokumentumok elemzésén keresztül rávilágítani a betegségek összefonódásának mértékére és az ellátásban felmerülő kihívásokra. Az eredmények alapján javaslatokat fogalmazunk meg az ellátás fejlesztésére, különösen a polifarmácia kezelésének javítása érdekében.

A kutatás kvalitatív módszerekre épül, elsősorban dokumentumelemzésen keresztül. Az intézményes ellátás során készült klinikai zárójelentéseket, ápolási terveket és pszichiátriai szakvéleményeket rendszerezten vizsgáltam, hogy feltárjam a multimorbiditás és a polifarmácia összefüggéseit. A tartalomelemzés során kódolási módszert alkalmaztam a releváns betegségekkel, gyógyszeres kezelésekkel és halálozási okokkal kapcsolatos adatok feltárására.

A vizsgálat során kiderült, hogy a multimorbiditás gyakran jelen van az idős betegek körében, különösen a szív- és érrendszeri betegségek és demencia formájában. A polifarmácia szintén gyakori jelenség volt, és több esetben súlyos gyógyszer-interakciókat eredményezett. A dokumentumok alapján a krónikus betegségek halmozódása, valamint a komplex gyógyszeres kezelések jelentős mértékben rontották a betegek életminőségét és növelték a halálozás kockázatát.

A kutatás eredményei rávilágítottak arra, hogy a multimorbiditás és a polifarmácia kezelése az idősellátás egyik legnagyobb kihívása. A krónikus betegségekkel küzdő idős emberek megfelelő ellátása különösen fontos a gyógyszerek megfelelő kiválasztása és a mellékhatások minimalizálása érdekében. Az eredmények alapján javasolt a gyógyszeres kezelések rendszeres felülvizsgálata és a betegközpontú gondozás erősítése az idősotthonokban, ami jelentősen javíthatná a betegek életminőségét és csökkenthetné a halálozási kockázatokat.

Implementation of the 17 Sustainable Development Goals (SDGs) – Is Social and Solidarity Economy an answer? – A case study of Vietnam

Author: Pham Hoang Anh

University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Department of Social Sciences and Social Work

Supervisor: Dr. Tóth Anikó Panna

Introduction: Sustainable development remains a critical topic, emphasizing the finite nature of our planet. To unite global efforts in addressing such issues, the United Nations introduced the 2030 Agenda for Sustainable Development. While offering significant improvements over its predecessors, it faces criticism for limitations that risk disrupting the balance between ecological sustainability and economic development. Therefore, scholars have been advocating for an economic model prioritizes care for people and the planet over profitability (Introduction, Chapter 1).

Hypothesis, objectives: Social and Solidarity Economy (SSE) is recognized as an essential tool for advancing the 2030 Agenda, despite their ambivalent nexus. Vietnam exemplifies this dynamic, making it vital to explore how SSE entities can address gaps in its SDG implementation framework (Introduction, Chapter 1, 3).

Methods: Representative SSE entities were identified using a report by Nguyen et al (2016) and Perplexity AI, with the accuracy of the AI tool verified using Google Search against specific criteria. The links to SDGs were assessed based on the entities' publications, particularly the alignment of their latest updated outcomes, main lines of action, and objectives with one or more SDGs. Literature reviews and secondary data analysis further evaluated the reliability of SSE entities in supporting SDG implementation in Vietnam (Chapter 2).

Outcomes: There is direct linkage between several SSE entities and SDG1, 2, 4, 6, 8, 10, 11, 12, and 16, indicating their potential to address the said gaps. However, challenges namely limited financial support and lack of distinct formal recognition hinder their effectiveness, leaving the reliability of SSE as a transformative tool inconclusive (Chapter 4, 5).

Conclusion: Given the absence of similar studies in Vietnam, it is important to create a supportive ecosystem for SSE entities. Prioritizing investment in sectors that these entities hold a comparative advantage and integrating SSE-focused subjects into existing curricula can strengthen this model's impact and inspire future research (Chapter 6, 7).

Health Crisis and the Role of Women: A Study in the Government Health Sector in Syria

Author: Riyam Hasan

University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Social Work in Health Care MSc II.
Supervisor: Dr. Bene Ágnes

Abstract: The health sector often plays a crucial role during crises, with women serving as a significant yet underexplored force in this response. This study investigates the role of women during health crises in the Syrian government health sector, highlighting their contributions, leadership roles, and the challenges they face.

The protracted Syrian conflict has devastated infrastructure, displaced millions, and left communities in chaos. Amidst these challenges, women have emerged as “insider mediators,” leveraging their relationships and knowledge to address local disputes and negotiate with authorities. Examples include women negotiating ceasefires during sieges and female teachers saving detainees through persistent dialogue with military leaders. Such actions underscore women’s critical roles in mediation and crisis response (UN, 2022).

The protracted conflict also led to significant shifts in the healthcare workforce. Many male doctors were conscripted into the military, while others fled the country in search of safety and opportunities abroad (Abbara, 2021). This exodus created a vacuum in the healthcare system, which women stepped in to fill. Female healthcare workers took on expanded roles, not only as caregivers but also as leaders in hospitals and clinics,

Globally, women constitute 70% of the healthcare workforce, yet systemic barriers persist, including gender pay gaps, underrepresentation in leadership, and societal constraints (Boniol, 2019). In Syria, these barriers are compounded by the conflict’s unique challenges, yet women consistently demonstrate resilience and adaptability.

This research employs a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative data. Primary data sources include Ministry of Health workforce statistics and case studies of women-led mediation efforts. Secondary data involve reviews of global studies on gender equity in healthcare and conflict mediation. Examples from Damascus, Tartus, and Aleppo illustrate the transformative impact of women’s initiatives on social cohesion and service provision, even amidst war.

Findings are expected to reveal the indispensable role of women in health governance and their impact on conflict resolution and service delivery. Anticipated outcomes include a detailed analysis of barriers faced by women and evidence linking female leadership to improved crisis management. The study will propose policy recommendations aimed at empowering women in health governance and integrating gender equity into conflict recovery plans.

This research aspires to provide a framework for future studies and actionable policies, advocating for inclusive governance that enhances the resilience of health systems during crises.

Keywords: Women in health crises, Syrian health sector, gender equity, mediation, healthcare workforce.

A kiégés, reziliencia és megküzdési stratégiák kapcsolata a közegészségügyi intézményekben és otthonellátásban dolgozó ápolók és asszisztensek körében

Szerző: Tóth Katinka

***Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Szociológia és Szociális Munka Kar, Szociális Munka Szak
Témavezető: Dr. Szabó Béla***

Bevezetés: Az egészségügyi asszisztensek, ápolók munkája magas érzelmi megterheléssel jár, amely a kiégés, az érzelmi kimerültség és a deperszonalizáció szintjének növekedésében, valamint a személyes teljesítményérzet csökkenésében nyilvánul meg. Jelen tanulmány célja a kiégés, a megküzdési stratégiák és a reziliencia kapcsolatának vizsgálata különböző egészségügyi munkakörnyezetekben, ideértve a közegészségügyi intézményeket és az otthoni idősellátási egységeket.

Célok, hipotézisek: A tanulmány célja, hogy megvizsgálja, milyen mértékben befolyásolják a megküzdési stratégiák és a reziliencia a munkahelyi kiégés szintjét ápolók és idősgondozók körében. Feltételezzük, hogy a reziliencia és a megküzdési stratégiák előrejelzik a munkahelyi kiégés mértékét, továbbá feltételezzük, hogy a reziliencia mediátorként működik a megküzdési stratégiák és a kiégés közötti kapcsolatban.

Módszerek: A jelen tanulmány keresztmetszeti, korrelációs kvantitatív kutatás mediációs elemzéssel. A munkahelyi kiégést, a megküzdési stratégiákat és a rezilienciát mérő eszközöket 63 résztvevő esetében alkalmaztuk. Az adatelemzés az SPSS adatfeldolgozó programban, valamint a PROCESS bővítménnyel történt.

Eredmények: Eredményeink rávilágítottak arra, hogy úgy a megküzdési stratégiák, mint a reziliencia előrejelzik a munkahelyi kiégést, továbbá a megküzdési stratégiák közül, a konfrontáció elkerülése bírt a legnagyobb prediktív erővel. A mediációs modell igazolta, hogy a reziliencia mediátorként működik a megküzdési stratégiák és a kiégés közötti kapcsolatban.
Összefoglalás/Következtetések:

A megküzdési stratégiák és a reziliencia kulcsszerepet játszanak a kiégés megelőzésében az ápolók és egészségügyi asszisztensek körében. A megfelelő megküzdési mechanizmusok alkalmazása és a pszichológiai ellenállóképesség erősítése hozzájárulhat a munkahelyi stressz hatékony kezeléséhez, az érzelmi kimerültség csökkentéséhez, valamint a személyes és szakmai jólét fenntartásához.

A mozgás kiemelt jelentőségének vizsgálata középiskolások körében, Netfit adatok alapján.

Szerző: Ujvári Diána

Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium, Nyíregyháza

Témavezető: Radó Sándorné

Bevezetés: A Magyar Diáksport Szövetség kidolgozta a fizikai fittség mérési rendszert a Netfit-et. Meghatározásra kerültek azok a sztenderdértékek, amelyekkel objektív módon meg tudták ítélni a tanulók fizikai fitsségi állapotát. Ezek alapján a tanuló olyan úgynevezett „egészségzónába” kerülhet, melynek segítségével valószínűbben lesz felügyelhető és védett az ülő életmóddal, fizikai inaktivitással összefüggő megbetegedések rizikófaktoraival szemben.

Célok: Annak megismerése, hogy Nyíregyháza megyei jogú város esetében, milyen a középiskolás tanulók fizikai fitsségi állapota, nemhez, életkorhoz viszonyítva, milyen a helyi adatok országos adatokhoz való viszonyulása, illetve, milyen az egyes középiskolák egymáshoz való viszonya. Egy alminta keretében megvizsgálni azt, hogy milyen a 14-18 éves középiskolások antropometriai mutatóinak, cardiovascularis és motorikus teljesítménye a W. Miklós Technikum tanulói körében, 2016-2019 között, a korosztályok közötti eltérések mértékének meghatározása. Adatfelvétel és adatelemzés, az adatok összehasonlító vizsgálata, egyéni egészségtervek elérhetővé válása, az egészségi állapot javulása.

Hipotézisek: Feltételezem, hogy megyei szinten, illetve a megyeszékhely középiskolái tekintetében a „piros zóna adatok” esetenként rosszabbak, ezért jelentőséggel bír a szocio-ökonómiai háttér pozitív/negatív irányban. Feltételezem, hogy a Netfit felmérésben résztvevő tanulók a teszt elvégzését követően nem követik nyomon saját fitsségük alakulását.

Módszerek: Adatgyűjtés az MDSZ Netfit adatbázisából 2024-ig. Az alminta esetében, az adatok 2016.- 2018. között kerültek felvételre. A kutatás a Netfit felmérés metodikája alapján történt: az antropometriai adatok a testmagasság, testsúly (BMI) alapján, illetve a 7 motoros próba adatai szerint. Az alminta esetében tanulók kiválasztása többlépcsős rétegzett mintavételi technikával történt. Keresztmetszeti vizsgálatot történt azoknál a tanulóknál, akik belépnek a középiskolába, illetve ott magasabb évfolyamra lépnek. Az adatok gyűjtése testnevelő tanár bevonásával történt. Célcsoportok: Nyíregyháza megyeszékhely tanulói. Az alminta esetében azok a tanulók kerültek be a mintába, akik 2016-2019. között voltak a W M. Technikum tanulói. Az itt elért elemszámok: 2016: N=435, 2017: N=526, 2018: N=551, 2019: N=584fő.

Eredmények: Nyíregyháza megyeszékhely esetében 14.171 fő tanuló adatai alapján a BMI eredményeket értékelve látható, hogy a 14 éves fiúk esetében 12%, a 16 éves lányok esetében pedig 9% került piros zónába, azaz fejlesztésre szorul, ez azt jelenti, hogy a serdülőkori elhízás már itt realizálható. A megyeszékhely százalékos adatai egyes iskolák esetében a piros zóna esetében rosszabbak, tehát, van jelentősége a szocio- ökonómiai háttérnek.

Összefoglalás/Következtetések: Az iskolatípus vizsgálata eredményezi a mikro-mezo-exo-szintek közötti kölcsönhatásokat, mivel a családi háttér, az anyagi helyzet, a szülői elvárások a tanulmányi eredményesség iránt, a társadalmi és kulturális hatások mind meghatározó szerepet töltenek be az iskolatípusok adta különbségek vizsgálatában. A Netfit rendszerben azoknak a tanulóknak, akiknek BMI értékei alapján fokozott fejlesztésre van szükségük (túlsúlyosak vagy alultápláltak), csoportos, vagy egyéni lehetőségekre, egészségtanácsadásra van szükségük.

Társadalomtudományi szekció III.

Helyszín: A/320. terem

Az ageizmus megjelenése a felsőfokú egészségügyi szakmai utánpótlásban

Szerző: Bartha Beatrix

Debreceni Egyetem Egészségtudományi kar, Ápolás és Betegellátás Alapszak, Ápoló szakirány, IV. évfolyam, nappali tagozat

Témavezető: Dr. Bene Ágnes, egyetemi adjunktus

Bevezetés: A szakdolgozatom aktualitását az adja, hogy napjainkban egy előregedő társadalomban élünk hazánkban, ami számos kihívás elé állít minden korosztályt. A szakirodalomban arról számolnak be, hogy a kor alapú sztereotípiák és előítéletek, ha változó mértékben is, de jelen vannak az életünkben. Az ageizmus, azaz a kor alapú sztereotipizálás leggyakrabban az idősebb korosztályokkal összefüggésben jelenik meg.

Célkitűzés: A kutatásom célja az volt, hogy felmérjem a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karán tanuló egészségügyi szakmai utánpótlást jelentő hallgatók körében az ageizmus jelenlétét és mértékét. Olyan hallgatókat vontam be a kutatásba, akik a 2023/2024-es tanévben a megkérdezés fél évében gerontológiai képzésben (érzékenyítés) részesültek.

Módszer: Empirikus kutatást végeztem vegyes módszertannal, mely során saját szerkesztésű kérdőívet (benne validált mérőeszközökkel: Wong és Law Érzelmi Intelligencia Skála, Kogan's Attitude Towards Older People Scale, Fraboni Scale of Ageism, Anxiety About Ageing Scale) és kvalitatív módszert is alkalmaztam. Utóbbit a nyílt végű kérdésekre adott válaszokkal, illetve a kurzus végi visszajelzések elemzésével alkalmaztam.

A kérdőívet 312 fő töltötte ki. Az adattisztítás során 1 fő a sorozatos hibás válaszadás miatt került kizárára. A kitöltők között voltak ápoló, gyógytornász, dietetikus, népegészségügyi ellenőr és szociális munka szakos hallgatók. A felmérés 2024.03.19.-2024.06.03. között zajlott.

Eredmények, konklúzió: Jelen kutatás validált mérőeszközökkel gyűjtött eredményeit összevettem a korábbi hasonló vizsgálatok eredményeivel. A legmarkánsabb eltérés az volt, hogy a jelen kutatásban megkérdezettek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak az intergenerációs kapcsolatoknak, a különböző korosztályok együttműködésének, közös szabadidő eltöltésének.

Következtetések: A visszajelzésekből az is látható, hogy a hallgatók a kurzus során szemléletváltzáson mentek keresztül. Az idősök megismerésében, tudásuk bővítésében és szemléletük formálásában hasznosnak bizonyult a karon zajló Gerontológia, Geriátria képzés. A többség a felmérés és a képzés végére pozitívan vélekedett az idősebb korosztályokról és a visszajelzések alapján egyértelműen segítséget nyújtott szemléletformálásukban az intergenerációs aktivitás.

Jelen kutatás eredményei igazolják a komplex gerontológiai képzés (és érzékenyítés) szükségességét az egészségügyi szakmai utánpótlásnevelés egyetemi szintjén.

Kulcsszavak: ageizmus, sztereotípiák, időskor, hallgatói vélemények, érzelmi intelligencia

Román szakon tanuló magyar diákok beilleszkedése az egyetemi közösségbe

Szerző: Csató Dorottya

*Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi kar,
Közigazgatás és közmenedzsment szak*

Témavezető: Dr. Szabó Béla

Bevezetés: Dolgozatomban azon magyar anyanyelvű leérettségizettek helyzetét kutatom, akik úgy döntöttek, hogy román nyelven szeretnék folytatni tanulmányaikat. Több témát is érintek, szó lesz itt a Romániában élő magyar kisebbségről; a román nyelvoktatásról a magyar iskolákban, de legfőképp a román szakon tanuló egyetemisták tapasztalatairól.

Célok, hipotézisek: Céлом kideríteni, hogy ezeknek a magyar hallgatóknak milyen nehézségeik akadnak az egyetemi közösségbe való beilleszkedésben, illetve nyelvi akadályaik mennyire hátráltatják őket a tanulmányaik során. Milyen módszereik, stratégiáik vannak a román nyelv elsajátításában. Ezzel a dolgozattal segítséget nyújthatok azoknak a magyar 12.-eseknek, akik kételkednek, hogy román szakot válasszanak.

Módszerek: Kutatásom során meginterjúvoltam 4 román szakon tanuló vagy már végzett egyetemistát. Egy első, egy másod és egy negyed éves egyetemi hallgatót, valamint egy már egyetemet végzett személyt, aki csak a mester képzésre választott román szakot. Ezek mellett magyar és idegennyelvű szakirodalomból is szereztem hasznos információkat.

Eredmények: Annak ellenére, hogy 13 éven keresztül tanítják a románt az iskolában, sőt ezen kívül már az óvodában is, nem készíti fel a magyar diákokat a román nyelvvel való érvényesülésre. Ez nagyban megnehezíti a beilleszkedést azok számára, akik román szakon szeretnék folytatni tanulmányaikat. Jó pár magyar fiatal azért választja a román szakot egyetem szempontjából, mert úgy gondolja, így könnyebben el tud helyezkedni majd belföldön. Ami az egyetemi közösséget illeti, nem könnyű teljesen magyarként beilleszkedni egy román anyanyelvű közösségbe. De nem lehetetlen. Az elején mind a két félnek furcsa a helyzet, a román közösség nyitottságán és a magyar személy motiváltságán múlik, mennyire megy hamar a beilleszkedés.

Összefoglalás/ Következtetések: Dolgozatom főképp a román szakon tanuló magyar diákok helyzetét írja le. Mennyire nehéz érteni és megértetni magát első évesként egy magyarnak és hogyan illeszkedik be vagy sem a közösségbe az évek során. Mind ehhez, hogyan járul hozzá a román oktatás.

A táplálkozás, mint a menopauza tüneteit befolyásoló tényező

Szerző: Debreczeni Lili Anna

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapképzési szak, dietetikus szakirány

Témavezető: Dr. Savella Orsolya

Absztrakt: A menopauza során bekövetkező hormonális változások, különösen az ösztrogénszint csökkenése, számos fiziológiai és pszichológiai folyamatra hatással vannak, amelyek negatívan befolyásolják a nők életminőségét. Ezek közé tartoznak az anyagcsere-változások, a szív- és érrendszeri problémák, a csontritkulás, az alvászavarok és a pszichés nehézségek. Az elhízás ebben az életkorban gyakori, és kiemelt szerepet játszik a menopauzális tünetek súlyosbodásában, így a kardiovaszkuláris kockázatok növekedésében és a mozgásszervi problémák megjelenésében.

A kutatás célja a menopauza és az életmód közötti összefüggések, különös tekintettel az egyes élethelyzetek és a menopauzában típusos betegségek közötti kapcsolatok feltárására. A kutatás további célja a magyar nők számára alkalmazható gyakorlati ajánlások kidolgozása.

A kutatás során kérdőíves felmérést végeztem menopauzában lévő nők körében, amely az étrendi szokások, az életmódbeli tényezők és a menopauzális tünetek közötti kapcsolatot vizsgálta. A kérdőív leíró statisztikai elemzésével a táplálkozási és életmódbeli tényezők tüneteket enyhítő hatásaira helyeztem a hangsúlyt.

Kutatásomban feltételezem, hogy a kitöltők többsége súlygyarapodást fog tapasztalni a menopauza után, különösen hasi elhízás formájában, valamint, hogy a kitöltők többsége nem ismeri a menopauza alatti egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásokat, és csak kis százalékuk fordul dietetikushoz. Továbbá feltételezem, hogy a kérdőív kitöltőinek többsége elsősorban internetes forrásokból (például cikkekből és blogokból) tájékozódik.

Az eredmények azt mutatják, hogy az étrendi és életmódbeli tényezők, például a mediterrán étrend, a fitoösztrogénekben gazdag élelmiszerek és a rendszeres testmozgás jelentősen hozzájárulhatnak a menopauzális tünetek enyhítéséhez. Az elhízás megelőzése és kezelése, különösen a hasi típusú elhízásé, központi szerepet játszik a tünetek mérséklésében és a hosszú távú egészségügyi kockázatok csökkentésében. Továbbá a kérdőív eredményei alátámasztják, hogy a megkérdezettek legmagasabb arányban internetes forrásokból tájékozódik.

A menopauza alatt a táplálkozás és az életmód kiemelkedő szerepet játszik a tünetek enyhítésében és a kapcsolódó betegségek megelőzésében. A dolgozatban megfogalmazott ajánlások, amelyek a tudományos kutatások és a kérdőíves vizsgálat eredményein alapulnak, hasznosak lehetnek a menopauzában lévő nők számára. Az egészséges testsúlykezelés és a kiegyensúlyozott étrend alkalmazása kulcsfontosságú lehet a menopauzális tünetek hatékony kezelésében és az életminőség javításában.

Reziliencia mértékének vizsgálata védőnők körében Magyarországon

Szerző: Fagyas Natália

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak, védőnő szakirány, III. évfolyam

Témavezető: Barabás Ágota

Bevezetés: A mentális egészség központi szerepet játszik a nemzetek emberi, társadalmi, valamint gazdasági tőkájében. Bár a stressz magas szinten van jelen a segítő tevékenységek végzése során, a reziliencia védőfaktoraként magában foglalja azokat a személyiségjellemzőket, melyek veszélyeztetett körülmények mellett elősegítik a sikeres alkalmazkodást, az adaptív megküzdést, ezáltal csökkentve a stressz negatív hatásait.

Célok, hipotézisek: Jelen tanulmány célja felmérni hazánkban a védőnői hivatást folytató vagy korábban védőnőként tevékenykedő szakemberek rezilienciájának mértékét, és az azt befolyásoló háttértényezőket. Hipotéziseim alapján a vizsgálatban résztvevők többsége reziliens, esetükben hatékonyabb a munkavégzés, az alacsonyabb reziliencia szint és a kiégés korrelálnak egymással, a rugalmas lelki ellenálló képesség és az életkor között nincs összefüggés, a védőnői munkakörben eltöltött évek számával pedig együtt nő a kiégés kockázata.

Módszerek: Az adatfelvétel kérdőíves módszerrel, papír-ceruza alapon történt. A válaszadók (N=152) mindannyian védőnői végzettséggel rendelkező nők, legmagasabb arányban (56,58%) a 40-59 éves korosztályba tartoznak, és többségük (34,21%) több mint 25 éve dolgozik védőnőként. Az adatfeldolgozás során az általunk relevánsnak tartott változók gyakorisági értékeit elemeztük, majd keresztábra elemzést követően a csoportok közötti eltéréseket Kхи-négyzet próbával teszteltük, 5%-os szignifikancia szinttel dolgozva.

Eredmények: A felmérés alapján megállapítható, hogy az általunk vizsgált populáció rezilienciájának átlaga 31,6 pont, medián értéke 32, módusza 30, szórása 4,91. Medián értéket ért el, tehát reziliens a védőnők 52,6%-a. A medián érték alatti kategóriába a válaszadók 47,4%-a tartozik. Szignifikánsan magasabb arányban érzik úgy a reziliens egyének, hogy életükben több az öröm, mint a bánat ($p < 0,01$) és a nehéz idők után is hamarabb térnek magukhoz ($p < 0,001$).

Következtetések: A fentiek alapján javasolt a felmérést országosan kiterjeszteni, és az eredmények tükrében olyan stresszoldó, reziliencia fejlesztő intervenciókat kidolgozni, melyek elősegíthetik a szubjektív jóllét növelését.

A gazdasági tájékozottság hatása az észlelt stressz mértékére vonatkozóan egyetemisták körében.

Szerző: Havanyecz Lilian

Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi kar, Nemzetközi gazdálkodás III.

Témavezetők: Dr. Czine Péter, Dr. Szöllősi Gergő József

Bevezetés: A stressz és annak egyéni megítélése fontos szerepet játszik a fiatal felnőttek életminőségében, különösen az egyetemi évek alatt. Az észlelt stressz mértékében különböző tényezők játszhatnak szerepet, köztük az egyéni gazdasági ismeretek, melyek a pénzügyi bizonytalanságok kezelésében nyújthatnak segítséget.

Célok, hipotézisek: A kutatás célja a debreceni egyetemisták pénzügyi ismeretei és az észlelt stressz szintje közötti kapcsolat feltárása volt, különös tekintettel a szubjektív és objektív pénzügyi ismeretek és az észlelt stressz közötti összefüggésre vonatkozóan.

Módszerek: Az online kérdőíves kutatásban 96 egyetemista vett részt (31 férfi, 65 nő) 2024. 11.19. – 2024.12.28 között. A szubjektív pénzügyi ismereteket egy Likert-skálán mérhető kérdés segítségével, az objektív ismereteket pedig 8 eldöntendő kérdés segítségével kerütek felmérésre. Az észlelt stresszt pedig a Perceived Stress Scale (PSS-14) skála segítségével lett felmérve. Az adatok statisztikai elemzéséhez korrelációs elemzés és regressziós modellezés került alkalmazásra.

Eredmények: A pénzügyi ismeretek önbevallásos medián értéke 4 volt (IQR: 3-5), az objektív pénzügyi tudás medián pontszáma 4 (IQR:3-5), míg az észlelt stressz medián pontszáma 32 (IQR: 24-39) volt. A szubjektív ismeret és az észlelt stressz változó között szignifikáns inverz kapcsolat mutatkozott ($\rho=-0,221$; $p=0,031$), amely azt jelzi, hogy a magasabb szubjektív pénzügyi ismeretek alacsonyabb stresszszinttel társultak, az objektív pénzügyi tájékozottság pedig nem volt statisztikailag igazolt összefüggésben ($\rho=0,001$; $p=0,953$) az észlelt stressz mértékével az egyszeres elemzések alapján.

Következtetések: Az eredmények azt mutatták, hogy a magasabb szubjektív pénzügyi ismeretek alacsonyabb észlelt stresszszinttel társulnak egyetemisták körében. Ez arra utal, hogy a pénzügyi tudatosság növelése hozzájárulhat a stressz csökkentéséhez, így fontos szerepet játszhat az egyetemisták mentális egészségének támogatásában. További kutatások szükségesek az ok-okozati összefüggések feltárásához és a pénzügyi ismeretek fejlesztésére irányuló programok hatékonyságának vizsgálatához.

A prosztatata hiperplázia prevenciójának és kezelési lehetőségeinek vizsgálata

Szerző: Jakucska Szabolcs Bálint

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Gyakorló ápoló, 13. évf.

Témavezetők: Illés Ilona, Szabó Krisztina

Bevezetés: Ma az orvostudomány egyik legfontosabb vezérelve a krónikus betegségek (példaként a jóindulatú prosztatata túltengés) megelőzése. A jobb életmód és az egészségügyi szűrővizsgálatok révén számos betegség megelőzhető, ezáltal meghosszabbítható a várható élettartam és javítható az életminőség. Azonban a statisztikák azt mutatják, hogy még mindig jelentős azoknak a betegségeknek az aránya, amelyek elkerülhetők lennének a megfelelő prevencióval. Az idősebb férfiak körében gyakori prosztatata hiperplázia különös figyelmet érdemel, mivel megfelelő életmódváltással és rendszeres szűrővizsgálatokkal korai stádiumban felismerhető és kezelhető lenne.

A WHO 2021-es adataira hivatkozva a BPH (jóindulatú prosztatata hiperplázia) az idősebb férfiak egyik leggyakoribb betegsége, amely általában 45 éves kor után jelentkezik. Hazánkban az 50 év feletti férfiak közel felét érinti és az életkor előre haladtával gyorsan növekszik (90 éves korban már a férfiak 80%-át érinti).

A jóindulatú prosztatata hiperplázia (BPH) jelentős prevalenciával rendelkezik az idősebb férfiak körében, ami az életminőség romlásához vezethet, ezért elengedhetetlen a prevenció és terápiás lehetőségek vizsgálata.

Célok, hipotézisek: A kutatás átfogó célja a BPH előfordulásának, prevenciójának és kezelésének feltárása a magyar férfi lakosság körében, a 40 év feletti korosztályban. A kutatás célkitűzései közé tartozik annak megismerése, hogy a férfiak mennyire vannak tisztában a BPH kockázati tényezőivel, tüneteivel, valamint az elérhető kezelési lehetőségekkel. Fontos cél továbbá annak vizsgálata, hogy milyen mértékben alkalmaznak a válaszadók prevenció intézkedéseket, például az egészséges életmód, a rendszeres testmozgás és a megfelelő táplálkozás fenntartásával.

1. Hipotézis

Nullhipotézis (H₀): Nincs összefüggés a heti fizikai aktivitás gyakorisága és a prosztatata betegség életminőségre gyakorolt hatása között.

Alternatív hipotézis (H₁): Van összefüggés a heti fizikai aktivitás gyakorisága és a prosztatata betegség életminőségre gyakorolt hatása között. (Azaz, a rendszeres fizikai aktivitás pozitívan befolyásolja az életminőséget a prosztatata betegség ellenére.)

2. Hipotézis

Nullhipotézis (H₀): Nincs összefüggés a munkavégzés típusa és a korábban fellépő prosztatata érintő problémák között.

Alternatív hipotézis (H₁): Van összefüggés a munkavégzés típusa és a prosztatata érintő problémák korábbi előfordulása között. (Azaz bizonyos munkatípusú válaszadóknál gyakrabban fordult elő a múltban prosztatata érintő probléma)

3. Hipotézis

Nullhipotézis (H₀): Nincs összefüggés a prosztatata szűrővizsgálatok gyakorisága és a családban előforduló prosztatata betegség között.

Alternatív hipotézis (H₁): Van összefüggés a prosztatata szűrővizsgálatok gyakorisága és a családban előforduló prosztatata betegség között. (A családi hajlam befolyásolja-e a gyakoribb szűrésre való hajlandóságot?)

4. Hipotézis

Nullhipotézis (H₀): Nincs összefüggés a dohányzás gyakorisága és a prosztata szűrővizsgálatok fontosságának érzése között. (A dohányzók és nem dohányzók ugyanúgy vélekednek a szűrővizsgálatok fontosságáról.)

Alternatív hipotézis (H₁): Van összefüggés a dohányzás gyakorisága és a prosztata szűrővizsgálatok fontosságának érzése között. (A dohányzók és nem dohányzók eltérően vélekednek a szűrővizsgálatok fontosságáról.)

Módszerek: A kutatás során egy 217 főt felölelő, 40 év feletti férfiakra irányuló kérdőíves felmérést végeztünk, és statisztikai khi-négyzet próbával vizsgáltuk a BPH-val kapcsolatos tényezőket.

A khi-négyzet próba segítségével megvizsgálom, hogy az egyes változók között van-e statisztikailag szignifikáns kapcsolat. A kapott eredmények alapján következtetéseket vonok le a prosztata megnagyobbodás kockázati tényezőiről és a megelőzés lehetőségeiről.

Eredmények: Eredményeink szerint szignifikáns összefüggés mutatkozott a fizikai aktivitás és az életminőség között: a heti 3-4 alkalommal aktívan mozgóknak körében a BPH életminőségre gyakorolt hatása alacsonyabb volt (43,3%), mint a mozgásszegény életmódot követők körében (8,3%).

Az ülőmunkát végző válaszadók jelentősen magasabb BPH előfordulásról számoltak be (68,6%), szemben a fizikai munkát végzőkkel (26,3%).

A családi anamnézis szintén növelte a rendszeres szűrővizsgálatokon való részvétel gyakoriságát: a családi kórtörténettel rendelkezők 38,7%-a évente részt vett vizsgálaton, míg az ilyen háttérrel nem rendelkezők esetében ez az arány csupán 25,3%.

Összefoglalás: A kutatás alapján javasolt a rendszeres szűrővizsgálatok bevezetése és az aktív életmód fenntartása, amely hozzájárulhat a BPH korai felismeréséhez és az életminőség megőrzéséhez. A jövőbeli kutatások a személyre szabott, életmódbeli tényezőkre építő intervenciók és kezelési lehetőségek hatékonyságának vizsgálatát célozhatják.

Kulcsszavak: jóindulatú prosztata hiperplázia, BPH, urológia, prevenció

Az alkohol, mint káros szenvedély

Szerző: Kalányos Anna

*Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó, -nevelő, 10. évf.
Témavezető: Biróné Marinka Csilla*

*„Az ember iszik egy italt, aztán
az ital iszik egy italt, aztán
az ital megissza az embert.”
(kínai bölcsék tanítása)*

Napjainkban egyre több, modern kori szenvedélybetegségre derül fény, mely sok család életét teszi tönkre. A népesség jelentős százaléka fogyaszt alkoholt. Az alkohol olyan mértékben részévé vált a mai kultúrának, hogy megítélése is teljesen eltér az egyéb drogokétól. Sokan nem is tudják elfogadni azt a tényt, hogy az alkohol éppúgy a drogok közé tartozik, mint a heroin, a nikotin vagy a marihuána. Az alkoholizmus szó hallatán a legtöbb embernek az árokparton fekvő felpuffadt arcú idült, kontrollvesztő alkoholista jut eszébe. Ez a kép megtévesztő. Az alkoholisták közé nagy számban elegáns üzletemberek, munkabíró kollégák, szerető szülők, ismerős barátok tartoznak, akikkel jó időt tölteni. Sokan magukról sem tudják, hogy alkoholbetegséggel küzdenek, de a másnaposság újra és újra tönkreteszi a napjaikat. Magyarországon fél-egy millió ember számít alkoholistának, szegények és gazdagok egyaránt.

Célok, hipotézisek: Célom, hogy a dolgozatomban az alkoholt, mint káros szenvedélyt ismertessem. Bemutassam az egészségkárosító hatásaival, az azt befolyásoló tényezőivel.

Kutatásommal szerettem volna képet kapni arról, hogy mi vezet ahhoz, hogy valaki alkoholfüggővé váljon.

Hipotéziseim: Feltételezem, hogy a betegség kialakulásában fontos szerepe van a gyermekkorban, az elszenvedett traumáknak, amelyek akkor is létezhetnek, amikor semmi jel nem utal rá.

Úgy gondolom, hogy aki alkoholfüggő, nem kap elég segítséget Magyarországon ahhoz, hogy újra talpra álljon.

Módszerek: Kutatásomhoz a kérdőíves módszert választottam.

A vizsgálat körülménye:

A kérdőívet október utolsó két hetében osztottam meg online. A kérdőív két részből áll. Az első 3 kérdés a demográfiai adatokra kérdez rá, a kérdőív második részében 11 kérdés található, ami a téma feltárásához járul hozzá. A kérdőívet 120 ember töltötte ki, ami nagy örömmel tölt el.

Eredmények: A dolgozat központjában az alkohol, mint káros szenvedély áll. Magyarországon nagy divatja van az alkoholizmusnak, a családok is sokkal megengedőbbek az alkohol tekintetében. Több esetben szemet hunynak afelett, hogy a gyerek is fogyaszt alkoholos italt például nagyobb családi ünnepeken. Ha a család illetve a társadalom által elfogadott magatartásforma jelenti a függőség alapját, a szenvedélybetegség olyan stádiumba juthat, ahonnan már nagyon nehéz a visszaút, sőt egyedül teljesen lehetetlen felhagyni a rossz szokással. A szenvedélybetegség azonban gyógyítható, különféle terápiák léteznek a legyőzésére. A témában saját kutatást is végeztem.

A kutatási eredmények igazolták az saját meglátásaimat, ami szerint a betegség kialakulásában fontos szerepe van a gyermekkorban, az elszenvedett traumáknak, amelyek akkor is létezhetnek, amikor semmi jel nem utal rá. Pályázati dolgozatom célja az volt, hogy minél szélesebb rálátást kapjak az alkohorról, mint káros szenvedély kialakulási folyamataira, a

lehetséges terápiákra, illetve ötleteket találjak arra, hogy milyen módszerekkel lehet a szenvedő beteget meggyógyítani, illetve megelőzni.

Összefoglalás: Dolgozatomban az alkoholt, mint káros szenvedélyt ismertetem általánosságban. Foglalkozom az egészségkárosító hatásaival, az azt befolyásoló tényezőivel. Kutatásommal szerettem volna képet kapni arról, hogy mi vezet ahhoz, hogy valaki alkoholfüggővé váljon. Ahhoz, hogy átfogó képet tudjak adni ezekről a problémákról, egy rövid szakirodalmi ismertetésen túl, egy saját szerkesztésű kérdőívet alkalmaztam arra, hogy felmérjem az alkoholfogyasztási szokásokat és a befolyásoló tényezőket. Káros szenvedély kialakulásához nem kell sok idő, a folyamatot több tényező is befolyásolhatja. Elmondható, hogy a trauma, genetikai öröklés mellett a stressz, családi problémák is jellemző tényezők. A fiatalok könnyen befolyásolják egymást, és nem gondolnak arra, hogy milyen káros következményeket eredményezhet az, ha már fiatalon rabjává válnak az alkoholnak. Az alkoholizmus legfőbb szövődménye a májzsugor, de kialakulhat gyomorrák, gége rák is. Mindemellett negatívan hat a mindennapi magánéletre, teendőkre, kötelezettségekre. Véleményem szerint a függőségek kialakulását megelőzéssel lehet elkerülni. Fontos, hogy a fiatalokat informálják arról, hogy az alkohol fogyasztása miatt milyen lehetséges betegségek, káros következmények érhetik őket. Lényeges, hogy időben felismerjék, ha valaki rossz útra lépett, és azonnali segítséggel visszatérhet a helyes magatartáshoz.

Kulcsszavak: alkohol, káros szenvedély, trauma, genetikai öröklés, következmény

Influenza elleni átoltottság vizsgálata a légúti betegek körében az Európai lakossági egészségfelmérés adatai alapján.

Szerző: Virágh Anett

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Népegészségügyi ellenőr alapszak, IV. évfolyam

Témavezető: Dr. Szöllősi Gergő József

Absztrakt: A légúti megbetegedések a vezető halálokok közé tartoznak világszerte, ugyanis a vezető halálokok listájában a negyedik helyet foglalják el. A betegség népegészségügyi jelentőségét az is hangsúlyozza, hogy a légúti betegek körében az influenza elleni átoltottságnak az Egészségügyi Világszervezet (WHO) javaslata szerint el kellene érnie legalább a 75%-ot, hiszen ezen betegek körében magasabb a súlyos szövődmények és a halálozás kockázata az influenzajárványok ideje alatt. Vizsgálatunk elsődleges célkitűzése az volt, hogy meghatározzuk a légúti betegségben szenvedő magyar lakosság körében az influenza elleni átoltottság mértékét, ezt követően pedig, hogy azonosítsuk az átoltottság mértékét befolyásoló tényezőket.

Vizsgálatunk során az Európai lakossági egészségfelmérés (ELEF) adatait használtuk fel, amely reprezentatívnak tekinthető a magyar felnőtt lakosságra, illetve a légúti betegségben szenvedőkre. A deskriptív statisztika lefuttatását (általános átoltottság meghatározása a további népegészségügyi célból kiemelt kockázati csoportokban) követően többszörös logisztikus regressziós modell segítségével értékeltük az átoltottságot befolyásoló tényezőket. A 2009-es (n=5051), a 2014-es (n=5825), és a 2019-es (n=5603) összefűzött adatbázisok azonos kérdéseinek egyesítésével létrejövő adatbázis került vizsgálatunk során felhasználásra. Az adattisztítást követően az adatbázisunk 16480 fő adatait tartalmazta. Összesen 1456 fő szenvedett légúti betegségben, a betegség prevalenciája 2009-ben 11% volt, 2014-ben 8%, majd 2019-ben szintén 8%. A teljes adathalmazban 9% volt a légúti betegségek prevalenciája. Az influenza elleni átoltottság mértékét illetően az adott betegcsoportban nem szignifikáns ($p=0,902$) csökkenés volt tapasztalható, a 2009-es évben az influenza elleni átoltottság mértéke 24% (n=128) volt, amely a 2014-es (n=112) évre 25%-ra nőtt, majd a 2019-es évre pedig 23%-ra (n=108) csökkent.

Eredményeink alapján kijelenthetjük, hogy a légúti megbetegedések előfordulása magas hazánkban, azonban ezen fokozott kockázattal rendelkező csoport körében az influenza elleni átoltottság nem mutatott kedvező adatokat. Ezen adatokból látható, hogy a hazai ellátórendszer nem képes teljes mértékben kiaknázni az alapellátás nyújtotta lehetőségeket, ezért célszerű lenne monitoring és finanszírozási indikátorok kidolgozása a hazai egészségügy és népegészségügy területén.

Társadalomtudományi szekció IV.

Helyszín: A/325. terem

Cancer prevention strategies for people with intellectual disabilities: a narrative review

Author: AMBROCIO Rainer Pier Paolo

*University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Public Health BSc
Supervisor: Dr. Oliwia Kowalczyk*

ABSTRACT: Cancer is a condition where body cells of an individual grows and multiply at an uncontrollable rate and can invade other organs and parts of the body, while intellectual disability (ID) is a large umbrella term for a condition of a person with limitations in cognitive functions and abilities affecting 200 million individuals globally which is approximately 3% of the global population. This study aims to review the current National Cancer Control Programmes for people with intellectual disabilities in the EU as of August 2024 and to provide further directions for these programs.

This study reviewed the National Cancer Control Programme (NCCP) of European countries and employed the International Cancer Control Partnership (ICCP), as the primary source for these cancer programs as of August 2024.

On the basis of the NCCPs reviewed in this study, strong consideration has been given to planning and formulating National Cancer Control Programmes in the EU; however, these promising plans have not always been feasible for developing full potential primary and secondary preventive interventions. While national cancer prevention plans are in place, interventions to improve cancer prevention measures must revolve around specialized health care provider training, interventions in the community, health promotion and the specific needs of people with disabilities in general.

Future national cancer prevention programmes must consider focusing on the population with intellectual disabilities. These include methods on how to educate them, the materials to be used, extensive training of health professionals, the inclusion of carers and families on these interventions, screening programmes tailored to target people with disabilities, and a multiprofessional approach to including health professionals trained to care for people with IDs in cancer prevention and diagnosis.

Keywords: intellectual disability, neoplasms, cancer prevention, NCCP

A védőnői hivatás átalakulása és mindennapjai Szabolcs- Szatmár-Bereg Vármegyében 1950 és 1989 között

Szerző: Bartha Anna

*Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak,
védőnő szakirány IV. évfolyam
Témavezető: Dr. Rákóczi Ildikó*

A dolgozatom a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei védőnői szolgálat történetével foglalkozik az 1950 és 1989 közötti időszakra vonatkozóan. Célja, hogy bebizonyítsam, a védőnői hivatás átalakulása hozzájárulhatott a lakossági életszínvonal növekedéséhez, az országos változásokhoz viszonyítva is. Céлом eléréséhez levéltári és könyvtári kutatómunka révén, valamint interjúk készítésével jutottam közelebb. A kutatásom a megyében lévő lakosság egészségét érintette, hiszen rajtuk keresztül szeretném bemutatni a védőnői hivatás fejlődését a megyénkben.

A dolgozatomban próbálok rávilágítani a Rákosi-korszak-, valamint a Kádár-rendszer egészségpolitikájára. A Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei csecsemőhalálozási adatokat pedig az országos átlaghoz viszonyítom. A védőnői hivatásban bekövetkezett fordulatokat, valamint a megyében lévő városok és falvak akkori élethelyzetét – elsősorban a népességmozgásra tekintettel – figyelembe véve kísérlem meg elemezni.

A történeti adatok személyesebbé tétele érdekében interjút készítettem Babosi Györgyné-nyugalmazott megyei vezető védőnővel, Tóth Tamásnéval és Bezzegh Jánosnéval, akik városban és falvakban látták el védőnői munkájukat.

Kutatásommal arra a következtetésre jutottam, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye a periférikus elhelyezkedése ellenére igyekezett követni az országszerte megmutatkozó változásokat, a csecsemőhalandóság csökkenésének, és az életszínvonal javulásának tekintetében egyaránt.

Kulcsszavak: Védőnő, Csecsemőhalálozás, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Városok, Falvak, Mindennapok, 1950-1989

Végzős egyetemi hallgatók családalapítási tervei Erdélyben

Szerző: Gellérd Székely Dóra

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi politikák és szolgáltatások szak, II. évf.

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes

Bevezetés: A Kárpát-medence egészére, így a magyar népességre is a népességfogyás és az alacsony szintű termékenység jellemző. Mindez összefüggésbe hozható a gyermekvállalás életkorának kitolódásával a szakmai életút, a munkaerőpiaci kockázatok, valamint az értékrendi változások miatt. A jelenség különösen hangsúlyos a magasan iskolázott népességi csoportokban.

Kutatási cél: Kutatásom az utolsó éves egyetemi hallgatók családalapítási és szakmai terveit vizsgálja Erdélyben, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karán alapképzésben tanuló, utolsó éves – néhány hónapon belül a munkaerőpiacra lépő – hallgatói körében.

Kutatási módszer: Vizsgálatom egy, az Alkalmazott Társadalomtudományok Tanszéken zajló nagyobb kutatás része. Gerincét a célcsoportban végzett kérdőíves felmérés adja, melyet a tanulmányi időszak alatt gyermeket nevelő hallgatók körében végzett fókuszcsoportos kutatás eredményeivel egészíték ki. Kérdőívünkhöz részben a Magyar ifjúság kutatásnak a családalapítási és gyermekvállalási tervekre vonatkozó standardizált kérdéssorát vettük át, részben saját szerkesztésű kérdésekkel dolgoztunk. Az adatfelvétel zárt körülmények között, a névtelenség biztosítása mellett, egyetemi tanórák végén, az oktatók felügyelete alatt történt. Az átlagosan 12 percet tartó válaszadást apró ajándéktárgyakkal ösztönöztük. Válaszadóink száma 119 fő a Marosvásárhelyi Kar valamennyi szakáról.

Következtetések: A végzős egyetemi hallgatók alapvetően családpárti értékeket vallanak, életterveikben hangsúlyos szerepet kap a családalapítás és gyermekvállalás, ám az elhúzódó továbbtanulás okán e tervek megvalósításával kivárnak. Mindez a családalapítás időbeni kitolódását vetíti előre, ami a felsőoktatásban részt vevő fiatalok egyre növekvő száma miatt Erdélyben is a gyermekvállalás halogatását és a születésszám további csökkenését eredményezi.

A gyermekvédelmi gyámok mindennapi szakmai kihívásai

Szerző: Ilyés Andrea

*Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Szociális munka, Levelező tagozat, II. évf.
Témavezető: Vatai Soma*

ABSZTRAKT: Dolgozatom témája a gyermekvédelmi gyámok mindennapi munkájának szakmai kihívásait vizsgálja. A gyermekvédelmi gyámok jelentős szerepet töltenek be a gyermekvédelmi rendszer működésében. Ők azok, akik képviselik a gyermekvédelmi rendszerbe bekerülő gyermekek érdekeit, jogait, szükség esetén kezelik a vagyonukat. A gyámi munka sokat változott az elmúlt években, évtizedekben és egyre több kihívással kell a gyámoknak szembenézniük.

A kutatás célja a gyermekvédelmi gyámok munkájának minél szélesebb körben történő megismertetése mellett az, hogy felhívja a figyelmet a gyámi munka kritikus pontjaira és segítsen megtalálni azokat a lehetőségeket, intézkedéseket, melyekkel hatékonyabban meg lehet támogatni a szakembereket.

Feltételezésem szerint az adminisztratív terhek, az intézményrendszer működésének nehézségei, a munkájuk elvégzéséhez szükséges nagy földrajzi távolságok megtétele miatt extra teher hárul a gyermekvédelmi gyámi munka elvégzésére. Mindennapi munkájukat jelentősen befolyásolja, sok esetben nehezíteni tudja a velük együtt dolgozó szakemberek, mint például a nevelőszülők, nevelőszülői tanácsadók, gyermekotthoni munkatársak közötti kommunikáció és együttműködés hiánya.

A kérdések megválaszolása érdekében a mikro szociológiai vizsgálatom során a kérdőíves módszert alkalmazom. A kérdőívem 19 kérdésből áll, mivel a részletesebb információ gyűjtés mellett egyes kérdéseknél fontos volt a számszerűsítés, így a kérdőív egyaránt tartalmaz kvalitatív és kvantitatív kérdéseket.

A kérdőívek kiértékelése során valószínűsíthető a vizsgált csoport túlterheltségének igazolása valamint a szakmai együttműködésben rejlő rendszer hibák felszínre kerülése.

A szakmai és egyéni kihívások, túlterhelések hosszú távon kiegészhez vezetnek, ezért fontos lenne a gyermekvédelmi gyámok részére szakmaközi tanácskozások, szupervíziók biztosítása, a humán- és anyagi erőforrások megteremtése.

A gyermekvállalási hajlandóság vizsgálata a 18-45 éves nők és férfiak körében

Szerző: Méhész Emőke Panna

*Nyíregyházi Szakképzési Centrum Zay Anna Technikum és Kollégium, Szociális ágazat,
Kisgyermekgondozó, - nevelő, 11. évf.
Témavezető: Kósáné Somogyi Mária*

Bevezetés: Témafelvetésem indoklása az volt, hogy tapasztaltam azt, hogy a gyermekvállalás kérdésére egyre kevesebben válaszolják azt, hogy szeretnének, vagy ha vállalnak, akkor csak egyet, amely nem képviseli a populáció növekedését. A gyermekvállalási hajlam közvetlen kapcsolatban áll a társadalom demográfiai struktúrájával. Az alacsony születési arányok és a fiatalabb generációk gyermekvállalási hajlandóságának csökkenése komoly társadalmi és gazdasági hatásokkal járhat, így fontos megérteni, hogy mi motiválja, vagy éppen gátolja a gyermekvállalást. A kutatás során figyelembe vehetők a reprodukív egészségügyi kérdések.

Céljaim közé tartozott elemezni, hogyan hatnak a társadalmi nemi szerepek és azok változásai a gyermekvállalási hajlamokra. Továbbá az, hogy feltárjam, hogyan változnak a 18-45 éves nők és férfiak gyermekvállalási hajlandóságai, és milyen tényezők befolyásolják ezeket a döntéseket, mint például gazdasági helyzet, társadalmi elvárások, egyéni értékek.

Hipotéziseim:

1. Hipotézisem az, hogy a mostani felnőttek minél későbbi életkorban vállalnak gyermeket.
2. Feltételezésem az, hogy sok felnőtt azért nem vállal gyermeket, mert nehéz megoldani a gyermek elhelyezését esetlegesen felmerülő problémák miatt.
3. Az anyagi bizonytalanság során.

Módszer: Munkám során saját készítésű, önkitöltős, online kérdőívet alkalmaztam. Azért választottam ezt a módszert, mert így több korosztályt is el tudtam érni, s biztosítani tudtam a válaszadók anonimitását, ezáltal bízva abban, hogy őszintén válaszolnak a feltett kérdésekre. Készítettem egy szóban történő interjút is.

Eredmények: Hipotézisem részben beigazolódott, mert a kitöltők alapján vannak olyanok, akik hamar vállalták gyermeküket, viszont voltak olyanok is, akiknek csak a harmincas éveik végére lett meg az első gyermekük. Kutatásom eredménye alapján azt mondhatom el, hogy a gyermekvállalási kedv széles skálán mozog.

Összefoglalás: Kutatásomból kiderül a 18-45 éves korúak gyermekvállalási hajlama, miszerint az átlag életkor az első gyermek vállalásakor a húszas évek végére, harmincas évek elejére tehető. Úgy gondolom, minden kitöltő fontosnak tartja a gyermekvállalást, de sok esetben biztos háttérrel szeretnének maguk mögött tudni, viszont ez nem minden esetben történik meg. A grafikonokból kiderült, hogy nagyon sokan elgondolkodtak az örökbefogadáson, de csak egy pár jutott el az örökbefogadásig.

Kulcsszavak: gyermekvállalás, szülő, család, gyermek, egzisztenciális háttér.

Határokon túl a felsőoktatásban - tanulói mobilitás a globalizáció korában

Szerző: Páll Andrea

*Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Szociális ismeretek tanára szak, II. évfolyam
Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita*

A migráció napjaink meghatározó kérdése, hiszen az elmúlt évtizedek globális eseményei hatására bekövetkező tömeges elmozdulások számos társadalmi, gazdasági és kulturális kihívást vetettek fel. Az emberek gyakran döntenek a helyváltoztatás mellett, a jobb életfeltételek, új kultúrák, lehetőségek és emberek megismerése céljából. A jelenség mélyebb megértése érdekében elemzem a témához kapcsolódó fogalmi háttérrel, a különböző migrációs formákat, beleértve a menekültséget is. Bemutatom a magyarországi bevándorlás statisztikai adatait, területi eloszlását, kitérve az évtizedek során bekövetkező változásokra, valamint megvizsgálom a menekültügy aktuális helyzetét Magyarországon. A társadalmi kirekesztettség fogalmán keresztül igyekszem rámutatni arra, hogy a beilleszkedés során az oktatás kulcsfontosságú szerepet játszhat a migránsok társadalmi integrációjában. Kitérek a tanulói mobilitás kérdésére is, mely a migráció globális folyamatának egy fontos részterülete. A felsőoktatás nemzetköziesedésének részeként hazánkban is egyre több külföldi hallgató folytat tanulmányokat. Vizsgálatomban a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karán tanuló külföldi hallgatók tanulási motivációját és szocioökonómiai háttérét is szeretném feltárni. A vizsgált téma elemzési egysége a Karon tanuló felsőoktatási hallgatók csoportja. A munkám idődimenzió tekintetében keresztmetszeti vizsgálat. A vizsgálat alanyai a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karán tanuló külföldi hallgatók, akik körében teljeskörű lekérdezést tervezek. Kutatásomban a kvantitatív (mennyiségi) survey módszert kívánom alkalmazni, amely lehetővé teszi a strukturált és átfogó adatgyűjtést.

Kulcsszavak: migráció, integráció, társadalmi kirekesztettség, tanulói mobilitás, tanulási motiváció

A drogok és az alkohol hatása a társas kapcsolatokra

Szerző: Pataki Vanessza

*Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó, -nevelő, 10. évf.
Témavezető: Biróné Marinka Csilla*

*„Semmilyen függőség nem egészséges. Ha egy dologhoz tudsz csak kapcsolódni, az hosszú távon kicsinálja a tested és a lelked is.”
/Szalay Bence/*

Bevezetés: A mai felgyorsult világunkban minden rohamosan változik. Olyan változások zajlanak napjainkban, melyek igen nagy hatással bírnak az emberek személyes élettel, pályaválasztással, családalapítással, munkavállalással kapcsolatos döntéseire. Egyre több stressz helyzetet hoz a mai életforma, amit mindenki másképp dolgoz fel. Nehéz élethelyzetekben, egy átalakuló társadalomban a stresszt egészen másképp éli át az, aki bízhat családjában, barátaiban vagy munkatársaiban. Ez az állapot akkor vezethet egészségkárosodáshoz, ha nem ismerik a megoldás módját, ha túl sok és megoldhatatlannak látszó helyzetbe kerülnek, ha azt a társadalmat, amelyben élnek, kiszámíthatatlannak, és kontrollálhatatlannak érzik, s ha nincsenek eszközeik a nehéz helyzetek megoldására. Ilyenkor sokan tudatmódosító szerekhez nyúlnak és függőség alakulhat ki.

A függőség (addikció) fogalma több módon is meghatározható, a hétköznapi nyelvben általában a szenvedélybetegséggel azonos fogalomként használják. Tekinthető egy betegségnek, amelyet gyógyítani nem lehet, csak kordában tartani. Vagy a mai modern megközelítés szerint a szenvedélybetegség felfogható egy rögzült viselkedésként, amelyhez a személy kényszeresen ragaszkodik a káros hatásai ellenére is. A függőség az a viselkedési forma, amikor valaki egy adott szer/tevékenység iránt állandó sóvárgást érez, képtelen ennek a (szer)használatát kontrollálni, és a szer vagy tevékenység megvonása elvonási tünetekkel jár együtt. A függőség jellemzője (ami mind a viselkedéses, mind a kémiai szer/drog függőségre is igaz), hogy az egyén prioritását, és figyelmét teljes mértékben a függőség uralja, és egyetlen cél, a vágyott tevékenység végzése (munka, szerencsejáték) illetve a drog használata vezérli. (Joyce Maynard, 2016)

Célok, hipotézisek

A dolgozat arra keresi a választ, hogy milyen hatása van valójában a drogoknak és az alkoholnak a társas kapcsolatokra. Dolgozatom témaválasztása aktuális, hiszen Magyarország élen jár az alkoholfogyasztásban, és sajnos egyre nagyobb a drogokat használók köre is.

Hipotézisek: Feltételezem, hogy az egyén és a társadalom azonos mértékben tehet arról, ha az egyén szenvedélybetegsége kialakul és annak kóros és káros következményei rá, és így a társadalomra is kifejtenek negatív hatásukat.

Úgy gondolom, hogy emiatt családok, társas kapcsolatok, életek mennek tönkre.

Módszerek

Az egészségtudományi kutatások területén gyakran használt módszer a kérdőíves kutatás, különösen olyan fogalmak vizsgálata esetén, mint pl. elégedettség, fájdalom, stressz, életminőség. Információk gyűjthetők továbbá attitűdök, ismeretek, vélemények, elvárások, tapasztalatok a páciensek vagy az ellátók magatartására vonatkozóan.

Előnye hogy viszonylag könnyen kivitelezhető, többnyire nem terheli a megkérdezetteket, megfelelően szerkesztett és kitöltött kérdőívek releváns információkat szolgáltathatnak a kutató számára. Bizonyos kutatási témák esetén gyakran az egyetlen alkalmazható lehetőség. (Ősz - Holik, 2015)

Kutatásomhoz Google űrlapon szerkesztettem és osztottam meg az általam készített kérdőívet. Azért esett erre a választásom, mert rengeteg mindenre alkalmas, talán ez a Google egyik legsokoldalúbb szolgáltatása. Nagyon jó eszköz többek között kérdőívek, regisztrációs űrlapok, kapcsolatfelvételi adatlapok, iskolai tesztek és felmérések gyors létrehozására.

Eredmények

A szerhasználati probléma és a függőség kialakulása általában egy hosszú folyamat eredményeként alakul ki, és a szerfüggőségek nem csak önállóan jelennek meg, hanem gyakran együtt járnak egyéb függőségekkel is.

Kutatásom is alátámasztotta azt, hogy az egyén és a társadalom azonos mértékben tehet arról, ha az egyén szenvedélybetegsége kialakul és annak kóros és káros következményei rá, és így a társadalomra is kifejtik negatív hatásukat.

Az esetek többségében a függő személy nem ismeri el a függőségét. Jellemző, hogy a problémát tagadja, hárítja, vagy bagatellizálja a súlyosságát. Tipikusnak mondható, hogy a függők többsége úgy érzi, hogy képes a problémával egyedül megbirkózni. Amennyiben időben nem kap megfelelő segítséget/kezelést, akkor a függőség súlyos pszichés problémákat és egészségügyi panaszokat okozhat, és idővel állapotromláshoz és leépüléshez vezet.

Mindenféleképpen a legjobb megoldás a prevenció. A szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésén folyamatosan dolgozni kell – az egészséges életmód sok összetevős, nevéből adódóan nem egy-egy lépést, hanem egy egész életmód kialakítását jelenti, amelyben a lelki egészség fenntartásának, a stresszkezelésnek és a stressztűrő képesség (reziliencia) fejlesztésének meghatározó szerepe van.

A sport, a testmozgás és a mentális egészség kapcsolata régóta ismert tény. A megfelelő mennyiségű, és az egészségi állapothoz illesztett intenzitású fizikai aktivitás nemcsak az anyagcserét támogatja, hanem a lelki egyensúly fenntartásához is nagymértékben hozzájárul. Mivel az emberek többsége az idő jelentős részét általában a munkahelyen tölti, ezért a jóllét fenntartásához nagymértékben hozzájárul a munka-élet egyensúlyának tudatos fenntartása. Ehhez hozzátartozik a munkahelyi stressz lehetőleg minimálisra való csökkentése is.

Összefoglalás

Az alkohol-, drog- és dohányfüggőség olyan súlyos problémák, amelyek számos ember életét áthatják. Az alkoholfogyasztás, a kábítószeres használata hozzájárulhatnak az egyén függőségének kialakulásához. Az alkoholfüggőség az egyik leggyakoribb típusú függőség, és komoly egészségügyi problémákat okozhat. Az alkoholisták gyakran elveszítik az irányítást az ivással kapcsolatban, és nehezen tudják abbahagyni vagy mérsékelni a fogyasztást. Ez negatív hatással lehet a fizikai egészségre, a munkateljesítményre és a családi kapcsolatokra is.

A drogfogyasztás hasonlóan veszélyes lehet. A kábítószeres használata nem csak tönkre teheti az egyén egészségét, hanem szociális problémákhoz is vezethet. A drogfüggők gyakran megsértik a törvényt vagy másokkal kerülnek konfliktusba annak érdekében, hogy beszerezzenek újabb adagot.

A függőségnek komoly társadalmi hatásai vannak. Nemcsak egyéni szenvedést okozhat, hanem családokat és közösségeket is érint. Emellett pszichológiai vonatkozásai is vannak. Fontos megérteni, hogy a függőség kezelése elengedhetetlen. Nemcsak az egyént segíti abban, hogy újra megtalálja az egyensúlyt az életében, hanem a közösség egészét is javítja.

Kulcsszavak: függőség, probléma, kábítószer-drog, alkohol, szociális probléma, társas kapcsolatok

“Digital Healthcare in the United Kingdom”
Exploring the Adoption, Impact, and Challenges of Digital Healthcare in the United Kingdom

Author: Shaloom Sarfraz

University of Debrecen Faculty of Health Sciences, Social Work in Health Care MSc II.
Témavezető: Dr. habil Jóna György, egyetemi docens

Abstract: The United Kingdom has seen the digital revolution in healthcare, which has changed the way patients are treated, and healthcare systems operate. The purpose of this paper is to identify the adoption, impacts, and barriers of the use of digital healthcare technologies, such as telemedicine, mobile health applications, robotics, and the use of wearable devices for the UK's healthcare landscape. A mixed method research design was utilized in this study quantitative data was obtained from surveys and qualitative data was obtained through interviews with both healthcare providers and patients. The main goal of this research is to examine what impact digital technologies have on patient outcomes, accessibility, and satisfaction and to identify the roadblocks such as data security concerns, digital literacy gaps, and infrastructural deficiencies. The obtained results will show digital healthcare's main benefits to the patient-centered care and clinical outcomes and driving forces. Additionally, obstacles such as data security concerns, digital literacy gaps, and infrastructural deficiencies that slow down or block the largescale adoption of digital health services and unfitness of policies will be identified. This research, thus, will provide useful insights for policy analysis and organizations such as healthcare organizations and technology developers to manage digital technologies and the challenges they present, thereby, improving the UK's healthcare system for the digital age.